

BANCA DE FINANȚE ȘI COMERȚ S.A.

«APROBAT»

prin hotărârea Consiliului Băncii
proces-verbal nr.476 (C) din 06.12.2012
cu modificări
proces-verbal nr.478 (C) din 18.02.2013
proces-verbal nr.516 (C) din 17.12.2013

POLITICA DE CONTABILITATE ÎN CONFORMITATE CU SIRF pentru anul 2013

Coordonat:

De către Comisie de Cenzori a “FinComBank” SA
Proces verbal № 89 din 26.11.2012
Proces verbal № 90 din 08.02.2013
Proces verbal № 97 din 14.12.2013

Conținut

Secțiuni	Denumirea	Pag.
1.	DISPOZIȚII GENERALE	
1.1	Baza de elaborare.	3
1.2	Termenii și domeniul de aplicare.	3
1.3	Principalele obiective și principiile de elaborare ale situațiilor	3
1.4	Componența situațiilor financiare.	4
1.5	Principiile de perfectare a rapoartelor financiare.	4
1.6	Recunoașterea elementelor din situația financiară.	5
1.7	Evaluarea elementelor situațiilor financiare.	6
1.8	Moneda funcțională și moneda de prezentare.	6
1.9	Responsabilitate de perfectare și elaborare a situațiilor financiare	6
1.10	Modificarea politicii de contabilitate.	6
1.11	Modificări ale estimărilor contabile.	7
1.12	Corectarea erorilor.	7
1.13	Evenimentele ulterioare perioadei de raportare.	8
2.	POLITICI CONTABILE AFERENTE ELEMENTELOR SITUAȚIILOR FINANCIARE	9
2.1	Imobilizări corporale	9
2.2	Imobilizări necorporale.	14
2.3	Deprecierea imobilizărilor corporale și necorporale	17
2.4	Investițiile imobiliare	20
2.5	Activele pe termen lung disponibile pentru vânzare	21
2.6	Active și datorii financiare	22
2.7	Stocuri de mărfuri și materiale	33
2.8	Leasing	33
2.9	Efectul variației cursului de schimb valutar	37
2.10	Provizioane	38
2.11	Capital acționar	39
2.12	Impozitul pe venit	40
2.13	Beneficiile angajaților	42
2.14	Venituri	43
2.15	Activele și datoriile contingente	46
3.	DISPOZIȚII FINALE	46

1. DISPOZIȚII GENERALE

1.1 Baza de elaborare.

Prezenta Politică de contabilitate este elaborată de către “FinComBank” S.A, înregistrată de către Banca Națională a Moldovei la 1 iulie 1993, licență serie AMMII № 004460 de efectuare a activității financiare, codul fiscal 1002600005347, adresa juridică: MD-2012, mun.Chișinău, str.Pușkin 26.

Politică de contabilitate este elaborată în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF), Legea contabilității №113-XVI din 27.04.2007, Planul de conturi al evidenței contabile în băncile licențiate din Republica Moldova, HCA nr. 15 din 26.03.1997, precum și cu alte acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

SIRF- reprezintă standarde aprobate de către Consiliul Comitetului pentru interpretarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară. Ele sunt compuse din Standarde Internaționale de Raportare Financiară (SIRF/IAS), precum și din explicații și recomandări elaborate de Comitetul pentru Interpretarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară.

Politica de contabilitate reglementează regulile de bază pentru elaborarea situației financiare conform SIRF la FinComBank S.A. (în continuare Bancă), care se aplică în mod constant în așa fel încât să asigure comparabilitatea informației conținute în situația financiară.

În scopul elaborării situației financiare conform SIRF pentru anul 2013, Banca aplică planul de conturi de evidență contabilă în băncile licențiate din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei Nr. 15 din 26 martie 1997 cu modificările și completările ulterioare.

1.2 Termenii și domeniul de aplicare.

Prezenta politică de contabilitate se aplică la situația financiară elaborată și prezentată în anul calendaristic care cuprinde perioada 1 ianuarie - 31 decembrie 2013.

Conform art. 29 al Legii contabilității Nr.113-XVI din 27.04.2007, Banca întocmește și prezintă situația financiară anuală și interimară (semestrială). Situația financiară anuală se întocmește pentru perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2013, cea interimară – 1 ianuarie-30 iunie 2013.

La ținerea evidenței contabile toate subdiviziunile FinComBank S.A. sunt obligate de a se conduce de principiile și dispozițiile prezentei politici de contabilitate.

1.3 Principalele obiective și principiile de elaborare ale situațiilor financiare.

Obiectivul situațiilor financiare constă din prezentarea informației veridice despre Bancă, utilizată la luarea deciziilor cu privire la poziția financiară a Băncii și permite evaluarea nivelului de siguranță și eficiență de utilizare a resurselor disponibile de către conducerea Băncii.

Banca se conduce de principiile de bază ale raportării financiare prevăzute de SIRF. În cazul imposibilității aplicării a unui standard sau efectuării unei interpretări aferente unei tranzacții concrete, conducerea Băncii aplică părerile profesionale care vor permite băncii să ofere informație relevantă și de încredere. În cazul utilizării părerilor profesionale, Banca se ghidează după cerințele punctului 11 SIRF 8 "Politici contabile, modificări în estimările contabile și “FinComBank” SA

erori", cât și după cerințele altor standarde sau interpretări care se referă la probleme similare sau conexe.

1.4 Componenta situațiilor financiare.

Situațiile financiare anuale ale Băncii includ:

- Raportul privind situațiile financiare la sfârșitul perioadei;
- Raportul privind rezultatul global pentru perioada de raportare;
- Raportul privind modificările capitalului propriu pentru perioada de raportare;
- Raportul privind fluxurile de trezorerie pentru perioada de raportare;
- Note explicative la situațiile financiare.

Notele explicative conțin o sinteză a principiilor de bază ale politicii de contabilitate și altă informație explicativă aferentă rapoartelor privind: situațiile financiare; rezultatul global; modificările capitalului propriu, fluxurile de trezorerie, prezentate pentru sfârșitul perioadei de raportare. Notele explicative asigură descrieri sau descifrări ale elementelor prezentate în rapoarte financiare și informații cu privire la elemente care nu se califică pentru recunoaștere în situațiile financiare.

Componenta situațiilor financiare interimare este similară rapoartelor anuale cu condiția dezvăluirii în notele anexate la situațiile financiare doar a elementelor de bază. Situațiile financiare interimare sunt întocmite în conformitate cu IFRS (IAS) 34 „Raportarea financiară interimară”.

1.5 Principiile de perfectare a rapoartelor financiare.

Prezentarea obiectivă

Situațiile financiare ale Băncii trebuie să reflecte obiectiv poziția financiară, performanța financiară și fluxurile de trezorerie ale Băncii. Prezentarea obiectivă necesită prezentarea exactă a efectelor tranzacțiilor și a altor evenimente și condiții, în conformitate cu definițiile și criteriile de recunoaștere a activelor, obligațiilor, veniturilor și cheltuielilor stabilite în Politica de contabilitate.

Continuitatea activității

Situația financiară este întocmită în baza principiului continuității activității, cu excepția situației în care Conducerea ia decizie de lichidare a Băncii sau de încetare a activității acesteia, și nu are o altă alternativă reală. Evaluarea capacității Băncii de a-și continua activitatea se efectuează de către Conducerea Băncii la fiecare dată de raportare.

Contabilitatea de angajamente

Situațiile financiare se elaborează în baza contabilității de angajamente, cu excepția rapoartelor privind fluxurile de trezorerie întocmit prin metoda de casă.

Consecutivitatea prezentării

Banca prezintă și clasifică elementele aferente situațiilor financiare de la o perioadă la alta, cu excepția cazurilor, când:

- a) în urma unei modificări semnificative în activitatea Băncii sau în urma unei analize a situațiilor sale financiare, este evident că, luând în considerație criteriile de selectare și aplicare a politicilor contabile conform SIRF (IAS) 8, o altă prezentare sau clasificare va fi mai potrivită; sau
- b) SIRF prevăd o modificare a prezentării.

În cazul în care au loc modificări în modul de prezentare și clasificare a elementelor în situațiile financiare, Banca va reclasifica informația comparativă în cazul în care aceasta este posibil, și va prezenta în notele explicative următoarele informații:

- a) natura reclasificării;
- b) valoarea fiecărui element sau clasă de elemente reclasificate;
- c) motivul reclasificării.

În cazul în care reclasificarea informației comparative nu este oportună, Banca va prezenta în notă explicativă următoarele informații:

- a) motivul pentru care informația nu a fost reclasificată;
- b) natura ajustărilor care ar fi fost necesare în cazul în care informația ar fi fost reclasificată.

În cazul modificărilor în modul de prezentare și clasificare a elementelor în situațiile financiare, Banca va prezenta informații comparative în raportul privind situațiile financiare și în notele aferente pentru cel puțin doi ani. Astfel, raportul privind situațiile financiare va include:

- a) soldurile la sfârșitul perioadei curente
- b) soldurile la sfârșitul perioadei anterioare (egale cu soldurile la începutul perioadei curente)
- c) soldurile la începutul perioadei anterioare.

Pragul de semnificație

Pragurile de semnificație atribuite elementelor de active, pasive și capital propriu al Băncii, sunt stabilite de Bancă cu în conformitate cerințele actelor normative în vigoare și a practicilor bancare existente.

La analiza pragurilor de semnificație a rapoartelor, factorul determinant îl constituie: dimensiunea articolului, natura acestuia sau combinarea acestor 2 factori. Criteriul pragului de semnificație îl reprezintă o valoare, care depășește 10% din suma elementelor activelor, pasivelor sau capitalului analizate.

SIRF se aplică doar la articolele esențiale (p. 8 al SIRF (IAS) 8). Însă, această dispoziție nu se aplică la eliminarea erorilor, în același timp, articolele care nu sunt considerate esențiale pentru rapoarte de bază, se dezvăluie în notele explicative la rapoarte.

Conform cerințelor SIRF (IAS) 27, situațiile financiare consolidate trebuie să includă informația pe toate întreprinderile-fiice ale companiei-mamă. Luând în considerație faptul că Banca reprezintă de facto compania mamă al grupului, care include Banca și companiile-fiice ale acesteia (care nu efectuează activitatea) și mărimea investițiilor în acestea este nesemnificativă în raport cu situațiile financiare ale Băncii, raportare consolidată nu se elaborează.

1.6 Recunoașterea elementelor din situația financiară.

Recunoașterea reprezintă un proces de includere în raport privind situațiile financiare sau în raport privind rezultatului global pentru perioadă de raportare a elementelor, care corespund definiției unui activ, unei obligații, a capitalului propriu, a veniturilor sau cheltuielilor, și care satisfac următoarele criterii de recunoaștere:

- există probabilitate ca beneficiile economice viitoare asociate elementului respectiv vor parveni sau se vor crea în cadrul Băncii; și
- mărimea sau valoarea elementelor poate fi evaluată în mod veridic.

Elementele situațiilor financiare sunt definite după cum urmează:

- a) Un activ reprezintă o resursă controlată de către Bancă creat în rezultatul unor evenimente anterioare și de la care Banca se așteaptă să primească beneficii economice în viitor;
- b) O datorie reprezintă o obligație curentă a Băncii rezultată din evenimente anterioare, rambursarea căreia va genera refluxul beneficiilor economice din Bancă în viitor;
- c) Capitalul propriu reprezintă interesul rezidual în activele Băncii după deducerea tuturor datoriilor sale.
- d) Veniturile reprezintă majorări ale beneficiilor economice pe parcursul perioadei de raportare, sub forma unor intrări de active sau a diminuării volumului datoriilor, care au drept rezultat creștere a capitalului propriu, cu excepția contribuțiilor participanților în capital propriu;
- e) Cheltuielile reprezintă micșorări ale beneficiilor economice pe parcursul perioadei de raportare, sub forma unor ieșiri sau epuizări ale activelor, sau de creștere a datoriilor, ceea ce duce la micșorarea capitalului propriu, cu excepția plăților aferente distribuirii capitalului între participanți.

1.7 . Evaluarea elementelor situațiilor financiare

Situațiile financiare sunt întocmite cu aplicarea contabilității de angajamente la costul istoric sau costul amortizat, cu excepția următoarelor active și obligații care se evaluează la valoarea justă:

- imobilizări corporale contabilizate la costul de reevaluare;
- activele financiare și datoriile financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere;
- active financiare disponibile pentru vânzare;
- instrumente financiare derivate;
- investiții imobiliare contabilizate la valoarea justă.

1.8 Moneda funcțională și moneda de prezentare.

În calitate de moneda funcțională și moneda de prezentare de către Banca este determinat leul moldovenesc (MDL) rotunjit până la cel mai apropiat întreg.

1.9 Responsabilitate de perfectare și elaborare a situațiilor financiare.

Responsabilitatea pentru perfectarea situațiilor financiare i se atribuie Departamentului organizării evidenței contabile și control.

Situațiile financiare sunt semnate de către Președintele Băncii și contabil-șef al Băncii.

Responsabil pentru perfectarea situațiilor financiare, efectuarea calculelor și a ajustărilor este șeful Secției planificare, analiză și dări de seamă; monitorizarea și generalizarea informației din situațiile financiare este efectuat de către Directorul Departamentului organizării evidenței contabile și control, precum și de către auditul extern.

Responsabili pentru elaborarea opiniilor profesionale sunt directori de departamente și șefii ai subdiviziunilor structurale (specialiști din cadrul Oficiului Central).

Responsabili pentru controlul opiniilor profesionale sunt Președintele Băncii, Directorul Departamentului organizării evidenței contabile și control și compania care efectuează auditul extern.

1.10 Modificarea politicii de contabilitate.

Politica de contabilitate poate fi modificată de către Banca pe parcursul valabilității acesteia, numai în cazul în care aceste modificări:

- a) sunt prevăzute de un Standard sau de o Interpretare, sau

- b) vor conduce la prezentarea informației credibile și actuale aferente situațiilor financiare cu privire la efectele tranzacțiilor, a altor evenimente sau condiții referitoare la poziția financiară, performanțele financiare sau fluxurile de trezorerie ale Băncii.

Modificarea politicii de contabilitate se efectuează numai după aprobarea de către Consiliul Băncii și nu se referă la evenimente și condiții care au avut loc anterior sau au fost ne semnificative.

În cazul efectuării retroactive a unei modificări în politica de contabilitate, Banca va prezenta informații comparative în cadrul rapoartelor aferente situațiilor financiare și în notele explicative pentru o perioadă de cel puțin doi ani.

În cazul în care, la începutul perioadei curente este imposibil de determinat efectul cumulativ al aplicării politicii noi de contabilitate față de toate perioadele anterioare, Banca ajustează informația comparativă, pentru a aplica o politica de contabilitate nouă, prospectivă, începând de la cea mai anterioară dată posibilă (de exemplu, aceasta poate reprezenta o perioada curentă cu ajustările corespunzătoare ale soldului inițial al fiecărei componente a capitalului abordate pentru perioada respectivă).

1.11 Modificări ale estimărilor contabile.

Efectul modificării unei estimări contabile se recunoaște prospectiv prin includerea sa în rezultatul (profit sau pierdere):

- a) perioadei în care are loc modificarea, dacă aceasta afectează doar perioada respectivă, sau
- b) perioadei în care are loc modificarea și al perioadelor viitoare, dacă modificarea are efect și asupra acestora.

Totodată, în cazul în care modificări în estimările contabile au condus la modificări ale activelor și datoriilor, sau ale elementelor din capitalul propriu, aceasta se va recunoaște prin ajustarea elementelor conexe de active, datorii și capital propriu în perioada modificării.

Modificările estimărilor contabile cu efect semnificativ asupra situațiilor financiare se vor efectua numai după aprobarea acestora de către Consiliul Băncii, ceea ce se va reflecta în notele explicative obligatorii la situațiile financiare anuale.

1.12 Corectarea erorilor.

Banca corectează retroactiv erorile semnificative ale perioadei anterioare în primul set de situații financiare după descoperirea acestora prin:

- a) ajustarea valorilor comparative pentru perioadele anterioare în care eroarea a fost admisă, sau
- b) dacă eroarea a a fost admisă înainte de perioada anterioară, ajustarea soldurilor inițiale ale valorii activelor, datoriilor și capitalului propriu pentru cea mai îndepărtată perioadă anterioară.

În cazul efectuării corectărilor, Banca va prezenta informații comparative în cadrul raportului privind situațiile financiare și în notele explicative pentru o perioada de cel puțin doi ani. Astfel, raportul privind situațiile financiare va include:

- a) soldurile la sfârșitul perioadei curente
- b) soldurile la sfârșitul perioadei de raportare anterioare (egale cu soldurile inițiale la începutul perioadei curente)
- c) soldurile la începutul perioadei de raportare anterioare.

O eroare a perioadei anterioare se retratează retroactiv, cu excepția cazurilor când este imposibil de determinat efectele specifice sau efectul cumulativ al erorii.

Dacă este imposibil de determinat efectele erorii privind informația comparativă pentru una sau mai multe perioade anterioare, Banca ajustează soldurile inițiale ale valorii activelor, datoriilor și capitalului propriu pentru cea mai îndepărtată perioadă anterioară pentru care ajustarea retroactivă este posibilă (poate fi și perioada curentă).

Dacă la începutul perioadei curente este imposibil de determinat efectul cumulativ al tuturor erorilor admise în perioadele anterioare, Banca ajustează informația comparativă pentru retratarea retrospectivă a erorii, începând cu cea mai îndepărtată dată anterioară posibilă.

1.13 Evenimentele ulterioare perioadei de raportare.

Evenimentele ulterioare perioadei de raportare sunt acele evenimente, favorabile sau nefavorabile, care apar între data perioadei de raportare și data aprobării rapoartelor financiare. Pot fi identificate două tipuri de evenimente:

- a) evenimente care furnizează dovada condițiilor existente la data sfârșitului perioadei de raportare (evenimente care conduc la ajustarea situațiilor financiare după perioada de raportare); și
- b) evenimente care indică condițiile create ulterior perioadei de raportare (evenimente care nu conduc la ajustarea situațiilor financiare după perioada de raportare).

Banca prezintă informații referitoare la cazurile date în notă explicativă la situații financiare.

Dividende

Dacă Banca declară dividende pentru acționari în perioada de raportare următoare, aceste dividende nu sunt recunoscute ca datorie la sfârșitul perioadei de raportare.

2. POLITICI CONTABILE AFERENTE ELEMENTELOR SITUAȚIILOR FINANCIARE

2.1 Imobilizări corporale

2.1.1. Responsabilitate aferentă evidenței contabile și opiniei profesionale

Responsabil pentru evidența contabilă și reflectarea în bilanțul băncii a principalelor fluxuri ale imobilizărilor corporale este Secția operațiuni centralizate ale evidenței contabile.

Responsabili pentru opinie profesională (recunoașterea inițială, determinarea duratei de utilizare utilă și efectuarea testărilor de depreciere, investiții ulterioare, luarea deciziei de suspendare a recunoașterii) ale imobilizărilor corporale sunt:

- Serviciul realizarea activelor gajate al Secției de lucru cu creditele neperformante- pentru terenuri și clădiri.
- Direcția administrativă- pentru liniile telefonice, gazoducte și rețele electrice din afara băncii, pentru mobilă și alte echipamente (cu excepția tehnicii informaționale, panourilor publicitare și echipamentului pentru deservirea cardurilor bancare);
- Secția tehnologii computer- pentru tehnică de calculator și echipamente aferente acesteia;
- Secția marketing- pentru panouri publicitare, bannere și afișe
- Secția carduri bancare- pentru bancomate, pos-terminale și echipamente aferente emiterii și deservirii cardurilor bancare;
- Persoană autorizată de către Președintele băncii – pentru transport.

2.1.2. Componenta imobilizărilor corporale

Imobilizările corporale ale Băncii (**IC**) constituie active materiale direcționate spre utilizarea lor în procesul oferirii serviciilor bancare, darea în chirie sau în scopuri administrative și cu durata de viață utilă mai mare de 1 an.

În bilanțul Băncii în conturile de evidență a imobilizărilor corporale nu se reflectă valoarea activelor materiale recunoscute anterior ca fiind de mică valoare și scurtă durată de viață, evidența cărora se efectuează în conturile memorandum.

Banca evidențiază următoarele clase de imobilizările corporale:

1. Terenuri
2. Clădiri
3. Instalații de transmisie
4. Mobilier și echipamente
5. Transport
6. Alte imobilizări corporale.

În clasa 1 se includ terenurile, pe care sunt amplasate clădiri și teritorii anexate la acestea.

În clasa 2 se includ atât clădirile separate cu comunicații în interior, cât și părți ale clădirilor utilizate de Bancă.

În clasa 3 se includ rețele electrice, rețele de telecomunicații, transmisiuni și conductele cu toate instalațiile intermediare necesare pentru conversia și transmiterea energiei electrice, informației și pentru deplasare prin conductă la consumatori de substanțe lichide, gazoase ș.a.

În clasa 4 se includ seturi de mobilier compuse din câteva secțiuni, dar care au număr de inventariere identic, precum și echipamente de birou de dimensiuni mari (servere, bancomate, tehnică de calculator, ș.a.).

În clasa 5 se includ mijloace de transport utilizate de Bancă în activitatea sa.

În clasa 6 se includ alte imobilizări corporale, care nu pot fi incluse în nici una din clase, menționate mai sus.

În ordinea analogică se grupează imobilizările corporale primite în leasing financiar.

2.1.3. Criterii de recunoaștere și evaluarea inițială a imobilizărilor corporale.

O unitate IC este recunoscută în calitate de activ doar dacă activul respectiv va genera beneficii economice și costul acestuia poate fi evaluat în mod fiabil.

O unitate IC care este recunoscută în calitate de activ se evaluează la valoarea ei inițială, cu excepția imobilizărilor corporale, care se includ în clasele 1 și 2.

Obiectele imobilizărilor corporale care se includ în clasele 1 și 2 se evaluează la valoarea lor justă.

2.1.4. Evaluarea costului.

Valoarea unității IC constituie:

- Suma mijloacelor bănești sau echivalentul acestora; sau
- Valoarea justă a altei compensări transferate la momentul achiziționării ei sau la momentul construirii; sau
- Dacă este cazul, suma în care a fost reflectat activul dat la recunoașterea inițială, conform cerințelor concrete ale altor SIRF, ca de exemplu SIRF 2 "Plăți bazate pe acțiuni"

Unul sau mai multe unități de imobilizări corporale pot fi achiziționate în schimbul unor active monetare sau alte active, sau a unei combinații de active monetare și nemonetare. Costul unui astfel de element de imobilizări corporale este evaluat la valoarea justă dacă:

- a) tranzacția de schimb nu este de natură comercială; sau
- b) valoarea justă a oricărui activ poate fi evaluată în mod credibil.

Dacă activul primit nu este evaluat la valoarea justă, costul său este evaluat la valoarea de achiziție a activului.

Valoarea justă a activului pentru care nu există valori de piață comparabile, se consideră estimată fiabil dacă:

- a) Modificarea limitelor în care se efectuează estimări rezonabile ale valorii juste, variază în limitele abaterilor ne semnificative pentru activul dat; sau
- b) Se poate estima în mod rezonabil probabilitatea diferitor estimări de valoare în limitele specificate și utilizarea ei în estimarea valorii juste.

Dacă Banca are posibilitatea de a evalua în mod fiabil valoarea justă a activului primit sau transferat, atunci pentru estimarea costului activului primit se utilizează valoarea justă a activului transferat, cu excepția cazurilor în care valoarea justă a activului primit este mai evidentă.

Banca determină dacă o tranzacție de schimb este de natură comercială prin analiza măsurii în care viitoarele fluxuri de trezorerie sunt preconizate să se modifice în rezultatul tranzacției. O tranzacție de schimb este de natură comercială dacă:

- a) structura (riscurile, termenii și valoarea) fluxurilor de trezorerie aferente activului primit diferă de structura fluxurilor de trezorerie aferente activului transferat; sau

- b) ca rezultat al schimbului, se modifică valoarea specifică pentru Bancă a părții din activitățile Băncii afectate de tranzacția dată; și
- c) diferența dintre (a) și (b) este semnificativă în raport cu valoarea justă a activelor preschimbate.

Valoarea unei unități IC obținute se formează din:

- a) valoarea de achiziție inclusiv taxele vamale, impozitele nerambursabile și alte taxe cu deducerea reducerilor comerciale și a compensărilor;
- b) diferite cheltuieli, legate direct de livrarea la locul de destinație și aducerea imobilizării în stare de funcționare (cheltuieli legate de pregătirea locației, cheltuieli de livrare și prelucrare, costul inițial de instalare și asamblare, costul de testare a funcționării normale a activului, costul serviciilor profesionale);
- c) sumele evaluării prealabile a cheltuielilor pentru demontare și eliminare a obiectului imobilizării corporale, față de care Banca își asumă responsabilitate fie la achiziționarea acestui obiect, fie la utilizarea acestuia în decursul unei anumite perioade – în scopuri nelegate de constituirea rezervelor în decursul perioadei respective (de exemplu, contractul de arendă a clădirii pentru amplasarea bancomatului extern conține obligațiunea Băncii de a restabili termopanul după demontarea acestuia).

Valoarea activelor create cu forțele proprii se determină prin utilizarea principiilor asemănătoare utilizate pentru determinarea valorii activelor achiziționate.

2.1.5. Cheltuieli ulterioare

Includerea cheltuielilor în valoare de bilanț a obiectului imobilizărilor corporale se finalizează atunci când un astfel de obiect este livrat la locul de destinație și adus în stare de funcționare. Astfel, cheltuielile suportate la utilizarea sau transportarea obiectului nu se includ în valoarea lui de bilanț.

Exemplele de cheltuieli ce nu se referă la valoarea obiectului de imobilizări corporale constau:

- a) Cheltuieli pentru deschiderea filialei (agenției) noi;
- b) Cheltuieli legate de implementarea noilor produse sau servicii (inclusiv, cheltuieli pentru publicitate și desfășurarea activităților în scopul promovării lor);
- c) Cheltuieli legate de desfășurarea activității comerciale la locul nou sau cu o categorie nouă de clienți (inclusiv cheltuieli pentru instruirea personalului); și
- d) Cheltuieli administrative și alte cheltuieli generale de regie.

Cheltuielile zilnice de întreținere tehnică a imobilizărilor corporale se reflectă în componența profitului sau pierderii. Atunci când este necesar de a înlocui o parte substanțială a activului pe una nouă, valoarea pieselor noi se capitalizează, dacă Banca se așteaptă la obținerea beneficiilor economice pe viitor din aceasta, și valoarea acesteia poate fi evaluată fiabil. Recunoașterea piesei de schimb se finalizează în momentul efectuării schimbului.

Investițiile capitale ulterioare pentru îmbunătățirea stării obiectelor de imobilizări corporale în procesul utilizării acestora se raportează la creșterea valorii dacă Banca, în rezultatul unor astfel de investiții, va obține un beneficiu economic mai mare în raport cu estimarea inițială la achiziționare.

Dacă în rezultatul efectuării investițiilor ulterioare Banca nu va obține beneficii economice mai mari decât a fost estimat inițial, atunci astfel de investiții se recunosc ca cheltuieli de reparație (întreținere) a imobilizărilor corporale pentru perioada de raportare în care acestea s-au creat.

2.1.6. Estimarea ulterioară recunoașterii.

Evidența terenurilor și a clădirilor se ține de către Banca la valoarea de reevaluare care reprezintă valoarea justă a obiectului la data reevaluării cu deducerea amortizării cumulate și pierderii ulterioare din depreciere cumulate.

Reevaluarea se efectuează o dată la 5 ani. Reevaluarea poate fi efectuată în perioade de timp mai scurte, în cazul modificării valorii juste a activului, în mediu cu mai mult de 10% pe țară.

Responsabil pentru controlul fluctuațiilor valorii juste a terenurilor și clădirilor este Reevaluarea se efectuează conform deciziei Consiliului Băncii, pronunțate în baza adresării Președintelui Băncii.

Valoarea justă este determinată de evaluatori profesioniști calificați, de regulă pe baza informațiilor disponibile cu privire la valoarea de piață a activelor, care se determină prin metoda veniturilor sau a costului de înlocuire.

În momentul reevaluării clădirilor amortizarea cumulată se deduce din valoarea brută de bilanț a activului, iar suma netă se recalculează pînă la valoarea reevaluată.

Evaluarea se efectuează de către evaluatori profesioniști competenți în baza informațiilor disponibile cu privire la valoarea justă a activelor.

Ulterior reevaluării obiectului de imobilizări corporale, amortizarea cumulată a imobilizărilor corporale la data reevaluării este dedusă din valoarea contabilă brută a activului, iar valoarea netă este recalculată la valoarea reevaluată a activului.

Dacă valoarea contabilă a unui teren sau a unei clădiri ca urmare a unei reevaluări se majorează, suma acestei majorări se reflectă în capital ca creștere a valorii în urma reevaluării. Cu toate acestea, această majorare este recunoscută în componența profitului sau pierderii în măsura în care aceasta compensează suma pierderilor din depreciere, recunoscută anterior în componența profitului sau pierderii.

Dacă valoarea contabilă a unui activ se micșorează, ca urmare a unei reevaluări, suma unei astfel de diminuări este recunoscută ca pierdere din depreciere. Cu toate acestea, diminuarea dată este recunoscută în capital în mărimea soldului creditor existent (dacă este cazul), reflectat în calitate de surplus al valorii din reevaluare aferent aceluiși activ.

Imobilizările corporale altele decât terenurile și clădirile sunt evaluate de către Bancă la valoarea efectivă cu deducerea amortizării cumulate și a valorii pierderilor cumulate din depreciere.

2.1.7. Amortizarea imobilizărilor corporale

Valoarea amortizării pentru fiecare perioadă se recunoaște în componența profitului sau pierderii cu excepția cazurilor cînd aceasta se include în componența valorii contabile a unui alt activ.

Pentru rambursarea valorii amortizate a activului în decursul duratei de viață utile ale acestuia, Banca utilizează metoda liniară de calcul al amortizării, care constă în calcularea sumei constante ale amortizării pe parcursul duratei de viață utile a activului, dar dacă nu se modifică valoarea lui reziduală.

Actiunile primite în leasing financiar (cu excepția clădirilor și terenurilor) se amortizează pe durata cea mai scurtă dintre durata contractului de leasing și durata de viață utilă a activelor.

Durata de viață utilă a obiectelor de imobilizări corporale se stabilește în felul următor:

- Clădiri: 100 ani
- Instalații de transmisiune de la 20 la 45 ani
- Mobilier 10 ani

- Echipament de birou de la 3 la 5 ani
- Mijloace de transport: 7 ani
- Alte imobilizări corporale de la 3 la 10 ani

Pentru fiecare clasă de imobilizări corporale similare se stabilește durata de viață utilă generală.

Amortizarea activului se începe atunci când acesta devine disponibil pentru utilizare, adică atunci când amplasarea și starea acestuia permit exploatarea lui. Calcularea amortizării activului se finalizează începând cu cea mai anterioară dată dintre: data transferului în componența activelor disponibile pentru vânzare (sau a includerii în componența grupului destinat cedării, care se clasifică ca disponibilă pentru vânzare), conform SIRF 5 sau data încetării recunoașterii activului. Respectiv, calcularea amortizării nu încetează în cazul neexploatării activului sau încetării utilizării intensive a acestuia, cu excepția cazurilor când activul este complet amortizat.

Amortizarea obiectelor imobilizărilor corporale, constituite din câteva componente, se calculează separat pentru fiecare componentă în parte, dacă termenul lor de funcționare este diferit de termenul de funcționare al componentului principal (de exemplu, pentru clădirile cu termenul de exploatare de 100 de ani, durata de viață a sistemelor de încălzire, a apeductelor și de climatizare constituie - 10 ani, a ascensoarelor - 9 ani, a sistemelor de alarmă – 5 ani).

Metoda de calcul a amortizării și durata de viață utilă a imobilizărilor corporale pot fi modificate doar prin aprobare a politicii de contabilitate noi în cazul modificărilor în estimări contabile.

Termenul concret al duratei de viață utilă se determină de specialiști corespunzători ai Oficiului central, indicați în art. 2.1.5.

2.1.8. Reclasificarea activelor din categoria imobilizărilor corporale în categoria activelor disponibile pentru vânzare.

Imobilizările corporale a căror valoare va fi recuperată, în principal, prin vânzarea acestora și nu prin utilizarea lor continuă trebuie să fie reclasificate în categoria „active imobilizate deținute în vederea vânzării”. Reclasificarea va avea loc numai dacă activele indicate sunt recunoscute de conducerea Băncii ca fiind disponibile pentru vânzare imediată în starea curentă, în termeni și condiții corespunzătoare unor astfel de tranzacții, vânzarea cărora este foarte posibilă.

Activele disponibile pentru vânzare se evaluează în situațiile financiare la valoarea cea mai mică dintre valoarea contabilă și valoarea justă cu deducerea costurilor de vânzare.

Dacă valoarea justă cu deducerea cheltuielilor de vânzare este mai mică decât valoarea contabilă, se efectuează calculul suplimentar al amortizării cu recunoașterea acesteia în profit sau pierdere. Recunoașterea veniturilor viitoare este limitată la pierderile din deprecieri recunoscute anterior pentru activul respectiv.

2.1.9. Încetarea recunoașterii activului

Recunoașterea valorii de bilanț a obiectului de imobilizări corporale încetează:

- a) La ieșirea acestuia; sau
- b) Atunci când din utilizarea sau ieșirea acestuia nu se așteaptă niciun beneficiu economic viitor.

Venituri sau cheltuieli apărute în legătură cu încetarea recunoașterii obiectului de imobilizări corporale se determină ca diferența dintre încasările nete din cedare (dacă ele există) și valoarea contabilă a obiectului.

Încetarea recunoașterii imobilizării corporale valoarea căreia este mai mică de 10 % din valoarea ei inițială, cu condiția imposibilității readucerii în starea de lucru fără cheltuieli suplimentare, se efectuează în baza deciziei luate de către organul de conducere a băncii.

2.2 Imobilizări necorporale.

2.2.1. Responsabilitatea pentru evidența contabilă și opinie profesională.

Responsabil pentru organizarea evidenței și reflectării în bilanțul băncii a mișcării imobilizărilor necorporale este Secția Operațiuni Centralizate a Evidenței Contabile.

Responsabili pentru **opinie** profesională (recunoașterea inițială, determinarea duratei de viață utilă și efectuarea testărilor de depreciere, investiții ulterioare, luarea deciziei de încetare a recunoașterii) ale imobilizărilor necorporale sunt:

- Secția Tehnologii Computer (pentru programe de calculator și licențe, achiziționate de bancă întru utilizarea programelor de calculator);
- Serviciul Securitate Informațională (pentru baze de date achiziționate);
- Secția Carduri Bancare (pentru licențe și drepturi, folosite în sfera utilizării cardurilor bancare);
- Secția Marketing (pentru mărci comerciale).

2.2.2. Componenta imobilizărilor necorporale

O imobilizare necorporală este un activ nemonetar identificabil, fără substanță fizică.

Conform definiției imobilizării necorporale, astfel de activ trebuie să fie identificat prin diferențierea acestuia de fondul comercial.

Un activ este identificabil dacă îndeplinește una din cerințele de mai jos:

- a) este separabil, respectiv poate fi separat sau alipit de la Bancă și vândut, transferat, licențiat, închiriat sau schimbat în mod individual sau împreună cu un contract, activ sau obligațiune aferentă, indiferent de intenția Băncii; sau
- b) este un rezultat al drepturilor contractuale sau legale, indiferent dacă este posibil de transferat sau de separat aceste drepturi de Bancă sau de alte drepturi și obligațiuni.

Imobilizările necorporale includ: sisteme de administrare ale bazelor de date, programe pentru calculator, mărci comerciale, drepturi și licențe legate de emiterea și deservirea cardurilor bancare.

2.2.3. Criterii de recunoaștere

O imobilizare necorporală este recunoscută atunci când:

- a) Există probabilitate că Banca va obține beneficiile economice așteptate în viitor, reieșite din activ;
- b) Costul activului poate fi estimat în mod credibil.

La luarea deciziei de achiziționare a activului, Banca estimează probabilitatea beneficiilor economice așteptate în viitor utilizând ipoteze rezonabile și credibile.

O imobilizare necorporală este evaluată inițial la prețul de achiziție.

2.2.4. Evaluarea inițială a imobilizărilor necorporale.

Costul unei imobilizări necorporale achiziționate separat este alcătuit din:

- a) prețul său de achiziție, inclusiv impozitele și accizele aferente și nereturnabile, după deducerea rabaturilor comerciale; și
- b) orice cost atribuit direct pregătirii imobilizării necorporale pentru utilizarea prevăzută.

Ca exemple de costuri incluse în prețul imobilizărilor necorporale pot servi:

- a) Costuri privind remunerarea salariaților (definite în SIRF (IAS) 19), legate în mod direct de aducerea activului în stare de funcționare;
- b) Costuri privind plata serviciilor profesionale, legate în mod direct de aducerea activului în stare de funcționare; și
- c) Costuri privind controlul bunei funcționări a activului.

Ca exemple de costuri care nu se includ în componența costului imobilizării necorporale pot servi:

- a) Costuri legate de implementarea noilor produse sau servicii (inclusiv cheltuieli pentru reclamă și desfășurarea activităților în scopul promovării lor) ;
- b) Costuri legate de desfășurarea activității comerciale la locul nou sau cu o categorie nouă de clienți (inclusiv cheltuieli pentru instruirea personalului); și
- c) Costurile administrative și alte cheltuieli generale de regie.

Una sau mai multe imobilizări necorporale pot fi achiziționate prin metoda schimbului pe un activ sau active nemonetare sau pe o altă combinație de active monetare și nemonetare.

Costul unei imobilizări necorporale se estimează la valoarea ei justă, cu excepția următoarelor situații:

- a) Operațiunea este lipsită de conținut comercial;
- b) Valoarea justă a activului obținut nici a celui dat în schimb nu poate fi estimată în mod credibil.

Activul achiziționat este estimat printr-o astfel de metodă, chiar dacă Banca nu poate să înceteze imediat recunoașterea activului transferat. Dacă activul obținut nu se estimează la valoarea lui justă atunci valoarea lui se estimează la valoarea contabilă a activului predat.

Banca determină existența conținutului comercial al operațiunii de schimb, luând în considerare măsura în care viitoarele fluxuri de trezorerie se vor modifica în rezultatul operațiunii.

Nici o imobilizare necorporală care este rezultatul examinării (sau în procesul de examinare în cadrul unui proiect intern) nu este supusă recunoașterii. Costuri legate de examinare (sau în procesul de examinare în cadrul unui proiect intern) sunt recunoscute în calitate de cheltuieli în momentul apariției lor.

Mărci comerciale, date titulare, drepturi de publicare, liste de clienți și articole analogice, create de Bancă nu sunt recunoscute în calitate de imobilizări necorporale.

Costuri pentru articolul nematerial, recunoscute inițial în calitate de cheltuieli, ca urmare nu pot fi recunoscute în componența costului imobilizării necorporale.

2.2.5. Cheltuieli ulterioare

Recunoașterea costurilor în valoarea contabilă a imobilizării necorporale încetează după ce activul este pus în exploatare conform intențiilor conducerii. Nu se includ în componența valorii de bilanț a imobilizării necorporale următoarele:

- a) Costuri suportate în momentul când activul, pregătit de punere în funcțiune, conform intențiilor conducerii încă nu a fost pus în exploatare; și
- b) Pierderi operaționale inițiale, ca de exemplu, cele suportate în perioada formării cererii pentru rezultate reieșite din activul dat.

Unele operațiuni se efectuează în legătură cu elaborarea a unei imobilizări necorporale, dar nu sunt obligatorii pentru punerea în funcțiune a acestui activ pentru exploatare, conform intențiilor conducerii. Aceste operațiuni neobligatorii pot avea loc atât pînă, cît și în timpul elaborării. Deoarece operațiunile neobligatorii nu sunt necesare pentru punerea în funcțiune a activului pentru utilizarea lui ulterioară, veniturile și cheltuielile legate de operațiuni neobligatorii sunt recunoscute imediat la apariția lor în componența profitului sau pierderii și se includ în categoriile respective de venituri sau cheltuieli.

2.2.6. Estimare ulterioară recunoașterii

După recunoașterea inițială, imobilizarea necorporală se estimează la costul lui cu deducerea oricărei amortizări cumulate și oricăror pierderi cumulate din depreciere.

2.2.7. Amortizarea imobilizărilor necorporale

Valoarea amortizabilă a unei imobilizări necorporale este reprezentată de costul activului, sau de o altă valoare de schimb, cu deducerea valorii reziduale.

Valoarea reziduală este valoarea estimată care ar putea fi obținută la data curentă din cedarea imobilizării necorporale, după deducerea costurilor estimate ale vânzării, dacă activul ar avea deja vechimea și starea așteptate la sfârșitul duratei de viață utile.

Durata de viață utilă este perioada în care activul se așteaptă să fie utilizat de către Bancă.

Suma amortizării pentru fiecare perioadă se recunoaște în componența profitului sau pierderii.

Pentru stingerea valorii amortizării a activului pe parcursul duratei de viață utilă a acestuia, Banca utilizează metoda liniară de calcul a amortizării, care constă în calcularea sumei constante ale amortizării pe durata de viață utilă a activului, în cazul în care valoarea reziduală a acestuia nu se va modifica.

Actiunile obținute în leasing financiar se amortizează la durata cea mai mică din cele indicate în contractul de leasing sau durata de viață utilă a acestuia.

Durata de viață utilă a activelor sus-menționate este de la 5 la 10 în funcție de modificările mediului de funcționare.

Amortizarea activului se începe atunci cînd acesta este disponibil pentru utilizare, adică atunci cînd starea acestuia permite exploatarea. Calculul amortizării activului se finalizează începînd cu data cea mai anterioară din: data transferului în componența activelor disponibile pentru vânzare (sau incluse în componența gruperi de cedare care se clasifică ca fiind disponibilă pentru vânzare) conform SIRF 5 sau data încetării recunoașterii activului.

Pentru imobilizări necorporale cu durata de viață utilă nelimitată amortizarea nu se calculează.

Conform SIRF (IAS) 36 Banca testează imobilizarea necorporală cu durata de viață utilă nedeterminată la depreciere prin compararea valorii recuperabile cu valoarea contabilă:

- a) Anual, sau
- b) De fiecare dată, cînd apar semne de probabilă depreciere a imobilizării necorporale respective.

Durata de viață utilă a imobilizării necorporale pentru care se calculează amortizarea se analizează la fiecare perioadă pînă la determinarea faptului dacă evenimentele sau circumstanțele continuă confirmarea considerării duratei de viață utilă ca nedeterminată. Dacă acestea nu confirmă o astfel de estimare, atunci modificarea estimării duratei de viață utilă de la nedeterminată la cea finală se contabilizează ca modificare în estimare contabilă conform SIRF (IAS) 8.

2.2.8. Criterii de încetare a recunoașterii a imobilizărilor necorporale

Recunoașterea unei imobilizări necorporale este suspendată din momentul ieșirii acesteia (vânzare, casare etc.) sau din momentul când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea acesteia.

Profitul sau pierderea din cedarea imobilizării necorporale se determină ca diferența dintre încasările nete din cedare (dacă ele există) și valoarea contabilă a elementului.

2.3 Deprecierea imobilizărilor corporale și necorporale

2.3.1 Aplicarea testului de depreciere

La fiecare dată de raportare Banca evaluează existența unor indicatori interni sau externi de depreciere pentru imobilizările corporale și necorporale și estimează valoarea recuperabilă a imobilizărilor pentru care au fost identificați astfel de indicatori.

Chiar dacă nu există nici semn al deprecierei, Banca:

- a) testează pentru depreciere imobilizările necorporale cu durata de viață utilă nedeterminată sau imobilizările necorporale care nu sunt încă disponibile pentru utilizare, prin compararea valorii contabile cu valoarea recuperabilă. Testul de depreciere se poate desfășura oricând pe parcursul anului financiar, cu condiția ca testarea să se realizeze la aceeași dată în fiecare an. Imobilizările necorporale diferite pot fi testate pentru depreciere în momente diferite. Cu toate acestea, dacă o asemenea imobilizare necorporală a fost inițial recunoscută în timpul perioadei curente de raportare, aceasta va fi testată pentru depreciere înainte de încheierea perioadei de raportare.
- b) testează anual pentru depreciere, fondul comercial dobândit dintr-o fuziune a întreprinderilor.

La evaluarea existenței indiciilor de depreciere a activelor se iau în considerare cel puțin următoarele elemente:

Surse externe de informații

- a) pe parcursul perioadei, valoarea de piață a activului a scăzut semnificativ mai mult decât ar fi fost de așteptat ca rezultat al trecerii timpului sau a exploatarii obișnuite;
- b) pe parcursul perioadei au avut loc modificări semnificative, cu efect negativ asupra Băncii, sau astfel de modificări se vor produce în viitorul apropiat asupra mediului tehnologic, comercial, economic sau juridic în care Banca își desfășoară activitatea sau pe piața căreia îi este dedicat activul;
- c) Pe parcursul perioadei au crescut ratele dobânzilor pe piață sau alte rate de piață ale rentabilității investițiilor, fiind probabil ca aceste creșteri să afecteze rata de actualizare utilizată la calculul valorii de utilizare a unui activ și să ducă la scăderea semnificativă a valorii recuperabile a activului;

Surse interne de informații

- a) există indicii de uzură fizică sau morală a unui activ;
- b) pe parcursul perioadei au avut loc modificări semnificative, cu efect negativ asupra Băncii, sau astfel de modificări se vor produce în viitorul apropiat, în ceea ce privește gradul sau modul în care activul este utilizat sau se așteaptă să fie utilizat. Astfel de modificări includ situațiile în care un activ devine neproductiv, planurile de restructurare sau de întrerupere a activității căreia îi este dedicat activul, planificarea ieșirii (cedării)

activului înainte de data așteptată anterior, precum și reclasificarea duratei de viață utile a unui activ din nedeterminat în determinat¹;

- c) raportările interne pun la dispoziție indicii cu privire la faptul că eficiența economică a unui activ este sau va fi mai scăzută decât cea scontată.

Indiciile de depreciere a activelor puse la dispoziție de raportările interne includ:

- a) fluxurile de trezorerie pentru achiziționarea activului sau necesarul ulterior de numerar pentru exploatarea sau întreținerea activului sunt semnificativ mai mari decât cele prevăzute inițial în buget;
- b) fluxurile de trezorerie nete reale sau profitul, respectiv pierderea din exploatare generat(ă) de activ sunt vizibil inferioare celor prevăzute inițial în buget;
- c) s-a înregistrat o scădere semnificativă a fluxurilor nete de trezorerie prevăzute în buget sau a profitului din exploatare prevăzut în buget, respectiv o creștere semnificativă a pierderilor prevăzute în buget, generate de activ; sau
- d) Se înregistrează pierderi din exploatare sau ieșiri nete a fluxurilor de trezorerie aferente activului, atunci când sumele perioadei curente sunt agregate cu sumele viitoare prevăzute în buget.

Prezența semnelor probabilei depreciere a activului semnifică faptul că durata de utilizare reziduală, metoda amortizării (cedării) sau valoarea reziduală a activului sunt revizuite și corectate în conformitate cu standardul aplicat la activul dat, chiar dacă nu există nicio pierdere din deprecierea acestui activ. Dacă există semne că un activ ar putea fi depreciat, Banca trebuie să estimeze valoarea recuperabilă pentru acel activ sau pentru unitatea generatoare de numerar din care face parte activul.

Testarea pentru depreciere se efectuează de către specialiștii Oficiului Central, responsabilii pentru opinie profesională (p.2.1.1. și 2.2.1) nu mai rar de o dată în an pentru perioada precedată inventarierii în baza informației despre valoarea de piață a activelor respective și valoarea înlocuirii lor.

Unitatea generatoare a fluxurilor de numerar reprezintă cel mai mic grup identificabil de active care generează intrări ale mijloacelor bănești de numerar aparte de alte active sau clase de active.

Banca determină filiala drept singură unitate generatoare.

2.3.2 Calculul valorii recuperabile

Valoarea recuperabilă reprezintă valoarea cea mai mare dintre valoarea justă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar cu deducerea costurilor de vânzare și valorii de utilizare.

Valoarea recuperabilă este determinată la nivelul activului în mod individual, cu excepția când activul nu generează fluxuri de numerar care sunt în mare măsură independente de cele generate de alte active sau grupuri de active. În acest caz, valoarea recuperabilă este determinată pentru unitatea generatoare de numerar din care face parte activul (filiala), dacă:

- valoarea justă cu deducerea costurilor de vânzare ale activului este mai mare decât valoarea sa contabilă; sau
- valoarea de utilizare a activului poate fi estimată ca fiind apropiată de valoarea justă cu deducerea costurilor de vânzare și valorii juste cu deducerea costurilor de vânzare poate fi determinată (de exemplu, pentru un activ care este destinat pentru vânzare).

Valoarea justă cu deducerea costurilor de vânzare

¹ Odată ce activul îndeplinește criteriile de clasificare în calitate de activ destinat pentru vânzare (sau se include în clasa de cedare, care se clasifică drept destinată pentru vânzare), el se exclude din sfera utilizării standardului dat și se include conform SIRF 5 "Active pe termen lung, destinate pentru vânzare și activitate suspendată"

Cel mai precisă indice al valorii juste cu deducerea costurilor de vânzare a unui activ este prețului de vânzare dintr-un contract de vânzare-cumpărare într-o tranzacție desfășurată în condiții obiective de piață, ajustată cu costurile incrementale direct atribuibile vânzării activului.

Dacă nu există un contract ferm de vânzare-cumpărare dar activul este tranzacționat pe o piață activă, valoarea justă cu deducerea costurilor de vânzare este prețul de piață al vânzării minus costurile de vânzare.

Dacă nu există un contract ferm de vânzare-cumpărare sau o piață activă pentru un activ, valoarea justă cu deducerea costurilor de vânzare este determinată pe baza celei mai bune informații disponibile pentru a reflecta valoarea pe care Banca o poate obține la sfârșitul perioadei de raportare din vânzarea activului într-o tranzacție desfășurată în condiții obiective de piață între părți aflate în cunoștință de cauză și dispuse să tranzacționeze, după deducerea costurilor de vânzare. În determinarea acestei valori, Banca are în vedere rezultatul tranzacțiilor cu active similare în cadrul aceleiași industrii. Valoarea justă cu deducerea costurilor de vânzare nu reflectă o vânzare forțată, mai puțin atunci când Conducerea este obligată de a efectua vânzare imediat.

Valoarea de utilizare

Valoarea de utilizare este valoarea prezentă a fluxurilor de numerar viitoare ce se așteaptă să fie generate de un activ sau de o unitate generatoare a fluxurilor de numerar.

La calculul valorii de utilizare a unui activ se au în vedere următoarele elemente:

- estimarea fluxurilor de trezorerie viitoare pe care Banca se așteaptă să le obțină de la activul respectiv;
- așteptări privind posibilele variații ale valorii sau plasării în timp a acelor fluxuri de trezorerie;
- valoarea-timp a banilor, în funcție de rata actuală a dobânzii la plasamentele fără expunerea riscului de piață;
- prețul suportării incertitudinii aferente activului; și
- alți factori, cum ar fi lichiditatea scăzută a pieței, pe care participanții de pe piață i-ar lua în calcul la estimarea valorii fluxurilor de trezorerie viitoare pe care Banca se așteaptă să le obțină de la activul respectiv.

Estimarea valorii de utilizare a unui activ presupune următorii pași:

- a) estimarea ieșirilor și intrărilor de fluxuri de trezorerie ce pot fi obținute din utilizarea continuă a activului și din cedarea acestuia ulterioară;
- b) scontarea fluxurilor de trezorerie prin aplicarea ratei de scont corespunzătoare.

2.3.3 Determinarea pierderii din depreciere

Valoarea contabilă a activului se reduce pînă la valoarea lui recuperabilă dacă și numai dacă valoarea recuperabilă a activului este mai mică decât valoarea sa contabilă. Aceasta constituie pierderea din depreciere.

Pierderi din depreciere sunt recunoscute imediat în profit sau pierdere, doar dacă activul nu se contabilizează la valoarea reevaluată în conformitate cu alt standard (de exemplu, conform modelului reevaluării SIRF (IAS) 16). Orice pierderi din depreciere ale activului reevaluat conform altui standard se contabilizează ca reducere a sumei reevaluării.

O pierdere din depreciere este recunoscută pentru o unitate generatoare dacă și numai dacă valoarea recuperabilă a unității este mai mică decât valoarea contabilă a unității.

Pierderea din depreciere se repartizează pentru a reduce valoare contabilă a activelor din unitate în următoarea ordine:

- în primul rând, se reduce valoarea contabilă a fondului comercial alocat unității generatoare de numerar; și
- apoi, suma rămasă se repartizează în mod proporțional între oricare alte active ale unității, în funcție de ponderea valorii contabile a fiecărui activ din componența unității.

Banca nu va reduce valoarea contabilă a activului dacă ea este mai mare decât:

- valoarea justă cu deducerea costurilor de vânzare (dacă poate fi determinată); sau
- valoarea de utilizare (dacă poate fi determinată); sau
- zero.

După recunoașterea unei pierderi din depreciere, amortizarea calculată pentru activul respectiv va fi ajustată în perioadele viitoare cu condiția revizuirii valorii contabile a activului cu deducerea valorii lui reziduale (la apariția acesteia) în mod regulat în decursul duratei de viață utile rămase.

2.3.4 Reluarea pierderilor din depreciere

Banca evaluează la sfârșitul fiecărei date de raportare existența semnelor că o pierdere din depreciere recunoscută în perioadele anterioare pentru un activ (altul decât fondul comercial) nu mai există sau s-a diminuat. Dacă există astfel de semne, Banca va estima valoarea recuperabilă a activului. O pierdere din depreciere aferentă unui fond comercial nu este reluată.

La determinarea prezenței semnelor că pierderea din depreciere recunoscută pentru perioadele anterioare, pentru activul altul decât fondul comercial, mai mult nu există sau s-a diminuat, Banca analizează cel puțin sursele interne și externe ale informației indicate în p. 2.3.1.

Reluarea pierderii din depreciere a activului, altul decât fondul comercial, va fi recunoscută imediat în contul de profit sau pierdere, doar dacă activul nu se recunoaște la valoarea reevaluată în conformitate cu alt standard (de exemplu, modelul reevaluării din SIRF (IAS) 16).

2.4 Investițiile imobiliare

Investițiile imobiliare reprezintă proprietăți imobiliare (terenuri sau clădiri/ părți ale unor clădiri sau ambele) care sunt deținute de Bancă în principal pentru obținerea de venituri din chirii sau pentru creșterea valorii capitalului, și nu pentru a fi utilizate în prestarea de servicii, în scopuri administrative sau pentru a fi vândute pe parcursul desfășurării normale a activității.

Conform IAS 40 Banca alege metoda evidenței investițiilor în imobil la valoarea de achiziție. Costurile legate de tranzacții se includ în evaluarea inițială.

Exemple de investiții imobiliare:

- a) terenurile deținute, mai degrabă, în scopul creșterii pe termen lung a valorii capitalului, decât în scopul vânzării pe termen scurt, pe parcursul desfășurării normale a activității.
- b) terenurile deținute pentru o utilizare viitoare încă nedeterminată. (Dacă Banca nu a hotărât dacă va utiliza terenul fie ca pe o proprietate imobiliară utilizată de posesor, fie în scopul vânzării pe termen scurt în cursul activității uzuale, atunci terenul este considerat ca fiind deținut în scopul creșterii valorii capitalului.)
- c) o clădire aflată în proprietatea Băncii (sau deținută de Bancă în schimbul restituirii creditului) și închiriată în temeiul unuia sau mai multor contracte de leasing operațional.
- d) o clădire care este liberă, dar care este deținută pentru a fi închiriată în temeiul unuia sau mai multor contracte de leasing operațional.
- e) proprietățile imobiliare în curs de construire sau amenajare în scopul utilizării viitoare ca investiții imobiliare.

O investiție imobiliară este recunoscută ca activ dacă și numai dacă:

- (a) există probabilitatea obținerii beneficiilor economice viitoare asociate investiției imobiliare; și
- (b) costul investiției imobiliare poate fi evaluat în mod fiabil.

Inițial o investiție imobiliară este evaluată în baza costurilor efective (valoarea de achiziționare și costuri legate de tranzacție). În componența costurilor efective pentru achiziționarea investiției imobiliare se include prețul achiziției și toate costurile directe (valoarea serviciilor juridice profesionale, impozite la transfer de imobil și alte costuri legate de tranzacție).

Luarea deciziei de transferare a proprietății Băncii achiziționate în scopul utilizării, precum și cea utilizată anterior în activitatea Băncii, i se încredințează organului executiv al Băncii la prezentarea șefului Departamentului de administrație ale Oficiului central.

Luarea deciziei de transfer a proprietății Băncii obținute în proprietate/posesie (în schimbul rambursării creditului) în leasing, i se încredințează Comitetului de creditare al Băncii la prezentarea șefului Secției de lucru cu creditele neperformante.

Responsabili pentru părere profesională (recunoaștere inițială, necesitatea devalorizării, reclasificarea și suspendarea recunoașterii) este Serviciul realizarea activelor gajate a Secției de lucru cu credite neperformante.

2.5 Activele pe termen lung disponibile pentru vânzare

O proprietate (activ pe termen lung sau grupa activelor destinate pentru cedare) deținută de către Bancă se clasifică ca fiind destinată pentru vânzare dacă valoarea ei de bilanț va fi restituită în special din contul vânzării ei în decursul a 12 luni, dar nu și prin intermediul utilizării ei continue. Prin grupul de active disponibile pentru cedare se înțelege clasa de active, posibil, împreună cu câteva circumstanțe legate direct, pentru o tranzacție. Astfel de clasă de cedare poate fi grupul de *unități generatoare de mijloace bănești*, unități independente, generatoare de mijloace bănești sau o parte a acestuia. Clasa include orice active și datorii ale Băncii, inclusiv și active și datorii pe termen scurt.

Banca clasifică un activ ca fiind disponibil pentru vânzare dacă:

- Activul este disponibil pentru o vânzare imediată în starea lui curentă și doar în condiții normale și obligatorii pentru astfel de active (sau a grupurilor disponibile pentru cedare);
- Administrația Băncii a adoptat un plan de vânzare a activului și a inițiat un program activ de căutare a cumpărătorului și de realizare a planului de vânzare;
- Vânzarea acestuia în mare parte este posibilă (o acțiune de vânzare a activului se efectuează în mod dinamic la preț rezonabil în comparație cu valoarea justă curentă a acestuia).

1) Dacă sub influența unor evenimente sau circumstanțe perioada finalizării vânzării este mai mare de 1 an, atunci majorarea perioadei necesare pentru finalizarea vânzării nu se opune clasificării activului (sau grupului de active destinate pentru cedare) în calitate de activ destinat pentru vânzare. Dacă evenimentele sau circumstanțele necontrolate de Bancă constituie cauza întârzierii și există confirmare amplă a faptului că Banca va continua executarea planului de vânzare a activului (sau sau grupei activelor destinate pentru cedare), atunci termenul de finalizare a vânzării poate fi prelungit pe o perioadă rezonabilă.

2) Banca estimează un activ pe termen lung (sau un grup de active disponibil pentru cedare) clasificat ca disponibil pentru vânzare la cea mai mică valoare justă și cea mai mică valoare de bilanț cu deducerea cheltuielilor legate de vânzare.

3) Banca recunoaște pierderea din depreciere la orice micșorare inițială sau ulterioară a costului activului (sau a unui grup de active disponibil pentru cedare) pînă la valoarea lui justă cu deducerea cheltuielilor legate de vânzare, în măsură în care acesta nu a fost recunoscut anterior.

4) Banca recunoaște profitul din orice creștere ulterioară a valorii juste a activului cu deducerea cheltuielilor legate de vânzarea acestuia, dar care nu nedeășește suma cumulată a pierderii din depreciere, recunoscută anterior.

5) Banca include orice corectare necesară în valoarea de bilanț a activului pe termen lung, clasificarea căruia în calitate de activ destinat pentru vânzare a fost suspendată, în componența profitului sau pierderii din activitatea continuă pentru perioada, în care criteriile din punctul 3) nu sunt îndeplinite.

6) Orice profit sau pierdere din reestimarea activului pe termen lung (sau a unui grup de active disponibil pentru cedare), clasificat ca disponibil pentru vânzare, care nu corespunde definiției de activitatea încetată, se includ în profit sau pierdere din activitatea curentă.

7) La inventarierea pentru anul 2012, efectuată de către Serviciul realizarea activelor gajate al Secției de lucru cu credite neperformante se efectuează analiza proprietății, pe care banca le deține cu drept de proprietate, în scopul posibilei înregistrări a acestora în calitate de proprietate disponibilă pentru vânzare.

2.6 Active și datorii financiare

Responsabili pentru opinie profesională (recunoaștere inițială, necesitatea deprecierii, reclasificare, încetarea recunoașterii) a activelor și datoriilor financiare sunt:

- Șeful Secției finanțe și lichiditate sau persoană autorizată (pentru toate tipurile de plasare și atragere a mijloacelor bănești ale Băncii);
- Șeful Secției valori mobiliare sau persoană autorizată (pentru valori mobiliare de stat și corporative);
- Directorul filialei, șeful Secției de lucru cu creditele neperformante al Oficiului central sau persoană autorizată prin hotărîrea Comitetului de Creditare- pentru toate tipuri de credite, active obținute în schimbul rambursării datoriei, active predate în leasing financiar.

Un instrument financiar reprezintă un contract care generează simultan un activ financiar al unei companii și o datorie financiară sau un instrument de capitaluri proprii al unei alte companii.

Instrumentele financiare includ instrumente primare (cum ar fi împrumuturi și creanțe, credite și instrumentele de capitaluri proprii) și instrumente financiare derivate (cum ar fi opțiunile financiare, futures și forward, swap-urile pe rata dobânzii și swap-urile valutare).

Pentru Bancă un activ financiar reprezintă:

- Mijloace bănești;
- un instrument de capitaluri proprii al unei alte entități;
- un drept contractual de a primi numerar/ un alt activ financiar de la o altă entitate sau de a de a schimba active financiare sau datorii financiare cu altă entitate în condiții care sunt potențial favorabile Băncii.

Pentru Bancă o datorie financiară este reprezentată de orice obligație contractuală de a de a livra numerar sau alt activ financiar unei alte entități sau de a schimba active financiare sau datorii financiare cu altă entitate în condiții care sunt potențial nefavorabile entității.

2.6.1 Recunoașterea activelor și datoriilor financiare

Pentru Bancă un instrument de capitaluri proprii este reprezentat de orice contract care certifică existența unui interes rezidual în activele Băncii după deducerea tuturor datoriilor acestora.

Banca recunoaște un activ financiar sau o datorie financiară în situația poziției financiare atunci și numai atunci când Banca devine parte a prevederilor contractuale ale instrumentului financiar.

Recunoașterea procedurii standard de cumpărare sau vânzare a activelor financiare (de exemplu, cumpărarea sau vânzarea activului financiar conform contractului, care prevede livrarea activului în termenul stabilit de regulile sau acordurile de piață ale activului respectiv) sau derecunoașterea, după caz, trebuie să se efectueze prin utilizarea datelor contabile la data decontării.

Creditele și avansurile, depozitele, titluri de creanță emise și obligațiuni subordonate se recunosc la data apariției lor. Restul activelor și datoriilor financiare (inclusiv și cele luate în evidență la valoarea justă prin profit sau pierdere) inițial se recunosc la data vânzării, atunci când Banca devine parte contractuală referitor la instrumentul respectiv.

Activele și datoriile financiare sunt recunoscute inițial la valoarea justă, iar activele și datoriile financiare neestimate la valoare justă, modificările căreia se reflectă în profit sau pierdere - la cheltuieli operaționale direct legate de achiziționarea sau emiterea activului sau a datoriei financiare.

2.6.2 Clasificarea activelor și datoriilor financiare

În scopul evaluării ulterioare, activele și datoriile financiare sunt clasificate în următoarele categorii:

- a) active și datorii financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere;
- b) investiții păstrate până la scadență;
- c) credite și creanțe;
- d) active financiare disponibile pentru vânzare;

a) Active și datorii evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere

Un activ sau datorie financiară evaluat(ă) la valoarea justă prin profit sau pierdere, modificările căreia se reflectă în componența profitului sau pierderii.

Pentru o astfel de categorie de active și datorii sunt întrunite următoarele condiții:

- *Sunt clasificate drept deținute în vederea tranzacționării* - un activ financiar sau o datorie financiară este clasificat(ă) drept deținut(ă) în vederea tranzacționării dacă este:
 - a) dobândit(ă) sau suportat(ă) în principal în scopul vânzării sau răscumpărării în viitorul apropiat;
 - b) parte a unui portofoliu de instrumente financiare identificate gestionate împreună și pentru care urmărește obținerea unui profit pe termen scurt; sau
 - c) un instrument derivat (cu excepția unui instrument derivat care este un contract de garanție financiară sau un instrument desemnat și eficient de acoperire a riscurilor);
- *la recunoașterea inițială sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere*

Banca poate utiliza această desemnare numai atunci când prin această clasificare rezultă mai multe informații prin care se:

- a) elimină sau reduce în mod semnificativ o inconsecvență de evaluare sau recunoaștere (uneori numită „neconcordanță contabilă”) care ar rezulta altfel din evaluarea activelor sau datoriilor sau din recunoașterea câștigurilor și pierderilor din acestea pe baze diferite; fie
- b) un grup de active financiare, datorii financiare sau ambele sunt gestionate împreună, performanța acestora fiind evaluată la valoarea justă, în conformitate cu o gestionare documentată a riscului sau cu strategia de investiții a Băncii.

Investiții în instrumente de capitaluri proprii, care nu sunt cotate pe piața activă, a căror valoare justă nu poate fi determinată în mod fiabil nu pot fi evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere.

b) Investiții păstrate până la scadență

Investițiile păstrate până la scadență reprezintă active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile și cu o scadență fixă pe care o Banca are intenția și capacitatea de a le păstra până la scadență, altele decât:

- activele pe care, după recunoașterea inițială, Banca le-a desemnat la valoarea justă prin profit sau pierdere;
- activele pe care Banca le-a desemnat drept disponibile în vederea vânzării; și
- activele care corespund definiției creditelor și creanțelor.

Banca nu va clasifica niciun activ financiar drept „păstrat până la scadență” în cazul în care, pe parcursul anului financiar curent sau în ultimii doi ani financiari precedenți, investițiile păstrate până la scadență au fost vândute sau reclasificate până la data scadenței. În același timp, Banca poate reclasifica activele financiare drept „păstrate până la scadență”, dacă valoarea activelor reclasificate sau vândute nu este semnificativă în comparație cu valoarea totală a investițiilor păstrate până la scadență și acestea.

- a) au loc la scurt timp înainte de data scadenței (de exemplu, cu mai puțin de trei luni înainte de data scadenței), încât modificările posibile ale ratei dobânzii de pe piață nu ar avea un efect semnificativ asupra valorii juste a activelor financiare;
- b) au loc după ce Banca a colectat cea mai mare parte din valoarea inițială a activului financiar prin plăți programate sau plăți anticipate; sau
- c) sunt legate de un eveniment aparte, care iese din sfera de control a Băncii, nu se repetă și nu ar fi putut fi anticipat în mod rezonabil de către aceasta.

La categoria dată se referă investițiile în valori mobiliare de stat pe termen lung (mai mare de 1 an).

c) Creditele și creanțele

Creditele și creanțele reprezintă activele financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile care nu sunt cotate pe o piață activă, altele decât:

- cele pe care Banca intenționează să le vândă imediat sau în scurt timp și sunt clasificate drept deținute în vederea tranzacționării, și cele pe care Banca, la recunoașterea inițială, le desemnează la valoarea justă prin profit sau pierdere;
- cele pe care Banca, la recunoașterea inițială, le desemnează drept disponibile în vederea vânzării; sau
- cele pentru care deținătorul s-ar putea să nu recupereze în mod substanțial toate investițiile inițiale, din altă cauză decât deprecierea creditului și care trebuie clasificate drept disponibile în vederea vânzării.

O cotă de participare dobândită de către Bancă într-un grup de active care nu sunt credite sau creanțe (de exemplu, o cotă de participare într-un fond mutual sau într-un fond similar) nu reprezintă un credit sau o creanță.

În această categorie sunt clasificate conturile curente și depozite în alte bănci (inclusiv la Banca Națională a Moldovei), creditele acordate clienților și alte creanțe.

d) Active financiare disponibile pentru vânzare

Activele financiare disponibile pentru vânzare reprezintă acele active financiare nederivate care sunt desemnate drept disponibile pentru vânzare sau care nu sunt clasificate drept:

- credite și creanțe,

- investiții păstrate până la scadență, sau
- active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere.

În această categorie sunt clasificate investițiile în valori mobiliare de stat și certificate emise de Banca Națională a Moldovei, (cu excepția investițiilor deținute pînă la scadență și investițiilor în instrumente de capitaluri proprii ale altor entități).

2.6.3 Reclasificarea activelor și datoriilor financiare.

Reclasificarea activelor și datoriilor financiare se efectuează după următoarele reguli:

- Banca nu va reclasifica un instrument financiar derivat în afara categoriei de instrumente evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere cât timp este deținut sau emis;
- Banca nu va clasifica niciun instrument financiar în afara categoriei de instrumente evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere dacă la recunoașterea inițială a fost desemnat de aceasta ca fiind la valoarea justă prin profit sau pierdere; și
- dacă un activ financiar nu mai este deținut în scopul vânzării sau al răscumpărării în viitorul apropiat (chiar dacă activul financiar a fost dobândit sau generat în principal în scopul vânzării sau al răscumpărării lui în viitorul apropiat), Banca poate să reclasifice instrumentul financiar respectiv în afara categoriei de instrumente evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:
 - dacă activul financiar corespunde definiției creditelor sau creanțelor (în cazul în care nu se cere clasificarea lui drept deținut în vederea tranzacționării la recunoașterea inițială), reclasificarea activului este posibilă dacă Banca are intenția și capacitatea de a păstra activul financiar în viitorul apropiat sau până la scadență;
 - pentru alte active, reclasificarea este posibilă numai în situații excepționale;
- Banca nu va reclasifica un instrument financiar în categoria de instrumente evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere după recunoașterea inițială;
- un activ financiar clasificat drept disponibil pentru vânzare care ar fi corespuns definiției creditelor și creanțelor (dacă nu ar fi fost desemnat drept disponibil pentru vânzare) poate fi reclasificat din categoria „disponibil pentru vânzare” în categoria „credite și creanțe” dacă Banca are intenția și capacitatea de a păstra activul financiar în viitorul apropiat sau până la scadență;
- dacă, în urma modificării intenției sau capacității Băncii, nu mai este potrivită clasificarea unei investiții drept păstrată până la scadență, ea este reclasificată drept disponibilă în vederea vânzării și va fi reevaluată la valoarea justă;
- la vânzarea sau reclasificarea unei părți mai mult decât ne semnificative a investițiilor păstrate până la scadență, orice investiții păstrate până la scadență rămase sunt reclasificate drept disponibile pentru vânzare.

2.6.4 Derecunoașterea activelor și datoriilor financiare.

Derecunoașterea activelor financiare.

Banca derecunoaște un activ financiar (sau o parte a unui activ financiar sau un grup de active financiare similare, denumite în continuare „activ financiar”) atunci și numai atunci când drepturile sale contractuale la fluxurile de trezorerie ale activului expiră sau în momentul în care se transferă drepturile asupra fluxurilor de trezorerie aferente cu transferarea tuturor riscurilor și a veniturilor semnificative aferente activului financiar.

Banca transferă un activ financiar atunci și numai atunci când:

- a) transferă drepturile contractuale de încasare a fluxurilor de trezorerie aferente activului; sau
- b) reține drepturile contractuale de încasare a fluxurilor de trezorerie ale activului dar își asumă o obligație contractuală de a plăti fluxurile de numerar unuia sau mai multor destinatari în cadrul unei tranzacții care îndeplinește următoarele condiții:
 - i. Banca nu are nici o obligație de a plăti sume eventualilor destinatari, cu excepția cazului în care ea încasează sume echivalente de pe urma activului original;
 - ii. Conform condițiilor contractuale, Băncii i se interzice să vândă sau să depună în gaj activul inițial cu excepția transferării acestuia cumpărătorului potențial în vederea garantării obligației de rambursare a mijloacelor bănești.
 - iii. Banca are obligația de a remite orice fluxuri de trezorerie pe care le încasează în numele eventualilor destinatari fără întârzieri semnificative. În plus, Banca nu are dreptul de a reinvesti aceste fluxuri de trezorerie, cu excepția cazului în care investițiile sunt făcute în numerar sau în echivalente de numerar în timpul scurtei perioade de decontare de la data încasării și până la data la care trebuie făcută plata către eventualii parteneri, iar dobânda obținută de pe urma unor astfel de investiții este transmisă eventualilor destinatari.

În cazul unui transfer al unui activ financiar, Banca evaluează măsura în care au fost reținute sau transferate riscurile și beneficiile aferente deținerii activului.

Dacă Banca transferă substanțial toate riscurile și beneficiile aferente activului deținut, Banca derecunoaște activul financiar și recunoaște separat ca active sau datorii orice drepturi și obligații create sau reținute în cadrul transferului.

Dacă Banca reține substanțial toate riscurile și beneficiile aferente activului deținut, Banca continuă să recunoască activul financiar.

Dacă Banca nici nu reține și nici nu transferă substanțial toate riscurile și beneficiile aferente deținerii activului, Banca va determina măsura în care reține controlul asupra activului financiar.

Reținerea controlului asupra activului transferat depinde de capacitatea părții căreia i s-a transferat activul de a vinde acest activ. Dacă terța parte căreia i s-a transferat activul are capacitatea practică de a vinde activul și poate să își exercite această capacitate unilateral și fără a avea nevoie să impună restricții suplimentare asupra transferului, Banca nu a păstrat controlul. În toate celelalte cazuri, Banca păstrează controlul.

Dacă Banca nu reține controlul, Banca derecunoaște activul financiar și recunoaște separat ca active sau datorii orice drepturi și obligații create sau reținute în cadrul transferului.

Dacă Banca reține controlul, Banca continuă să recunoască activul financiar în măsura în care continuă să se implice în acel activ. Măsura în care Banca continuă să se implice în activul transferat este măsura în care ea se expune la modificările valorii activului transferat. De exemplu, atunci când continuarea implicării Băncii ia forma garantării activului transferat, măsura în care Banca continuă să se implice este valoarea mai mică dintre (i) valoarea activului și (ii) valoarea maximă a contravalorii primite pe care Banca ar putea să fie nevoită să o ramburseze („valoarea garanției”).

Atunci când Banca continuă să recunoască un activ în măsura implicării sale continue în activul respectiv, va recunoaște și o datorie aferentă.

Derecunoașterea datoriilor financiare.

Banca derecunoaște o datorie financiară (sau o parte a unei datorii financiare) din situația poziției financiare atunci când și numai atunci când ea este lichidată – adică atunci când obligația specificată în contract este stinsă sau anulată sau expiră.

Modificări substanțiale a condițiilor unei datorii financiare existente sau a unei părți a acesteia (indiferent că se poate sau nu atribui dificultăților financiare în care se află debitorul) este contabilizată drept o lichidare a datoriei financiare inițiale și o recunoaștere a unei datorii financiare noi.

Condițiile unei datorii financiare sunt modificate substanțial dacă valoarea prezentă a fluxurilor de numerar conform noilor condiții (inclusiv orice comisioane plătite, nete de orice comisioane primite) diferă cu cel puțin 10% de valoarea prezentă a fluxurilor de numerar rămase în cadrul instrumentului inițial, ambele calculate utilizând rata de dobândă efectivă a instrumentului inițial determinată înainte de modificare.

Banca recunoaște în profit sau pierdere orice diferență dintre valoarea contabilă a unei datorii financiare (sau a unei părți dintr-o datorie financiară) lichidate sau transferate unei alte părți și contravaloarea plătită, inclusiv orice alte active decât cele în numerar transferate sau datorii asumate.

În situația în care Banca răscumpără o parte a unei datorii financiare, ea alocă valoarea contabilă anterioară a datoriei financiare între partea care continuă să fie recunoscută și partea care este derecunoscută pe baza valorilor juste relative ale acelor părți la data răscumpărării.

2.6.5 Evaluarea ulterioară a activelor și datoriilor financiare

După recunoașterea inițială, Banca evaluează activele financiare, inclusiv instrumentele derivate ce constituie active, la valoarea lor justă, fără a deduce costurile de tranzacționare ce ar putea să apară la vânzarea sau cedarea activelor, excepție făcând următoarele categorii de active financiare:

- a) creditele și creanțele, care sunt evaluate la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective;
- b) investițiile păstrate până la scadență, care sunt evaluate la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective; și
- c) investițiile în instrumentele de capitaluri proprii care nu au un preț cotate pe o piață activă și a căror valoare justă nu poate fi evaluată credibil, și instrumentele derivate care sunt legate de, și care sunt decontate prin, livrarea unor asemenea instrumente de capitaluri proprii necotate, care vor fi evaluate la cost.

După recunoașterea inițială, Banca va evalua la cost amortizat, utilizând metoda dobânzii efective, toate datoriile financiare, cu excepția:

- a) datoriilor financiare evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere;
- b) datoriilor financiare care apar atunci când un transfer al unui activ financiar nu se califică pentru a fi derecunoscut sau este contabilizat utilizând abordarea implicării continue;
- c) contractelor de garanție financiară (a se vedea secțiunea 2.5.8).

2.6.6 Evaluarea la cost amortizat a activelor și datoriilor financiare.

Banca evaluează creditele și creanțele (conturile curente și depozitele la alte bănci, inclusiv la Banca Națională a Moldovei, creditele acordate clienților și alte creanțe comerciale) și datoriile financiare (depozitele și conturile curente ale altor bănci și ale clienților nebanca, împrumuturile contractate și alte datorii comerciale) la cost amortizat.

Costul amortizat al unui activ sau datorii financiare reprezintă valoarea la care este evaluat activul sau datoria financiară la recunoașterea inițială, minus rambursările de principal, plus sau minus amortizarea acumulată determinată prin metoda dobânzii efective a oricărei diferențe dintre valoarea inițială recunoscută și valoarea la scadență, minus orice reduceri pentru depreciere sau necollectibilitate.

Metoda dobânzii efective este o metodă de calcul al costului amortizat al unui activ financiar sau al unei datorii financiare (sau al unui grup de active financiare sau datorii financiare) și de alocare a veniturilor din dobânzi sau a cheltuielilor cu dobânzile în perioada relevantă.

Rata dobânzii efective reprezintă rata care actualizează exact fluxurile viitoare preconizate ale plăților sau sumelor primite în numerar pe durata de viață așteptată a instrumentului financiar sau, acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă netă a activului financiar sau a datoriei financiare.

La calcularea ratei dobânzii efective, Banca estimează fluxurile de trezorerie luând în considerare toate condițiile contractuale ale instrumentului financiar (spre exemplu, plata în avans, opțiunile de răscumpărare și alte opțiuni similare), dar fără a lua în calcul pierderile viitoare din creditare. În calculul ratei procentuale efective se includ comisioanele (pentru eliberarea, administrarea creditului; pentru întocmirea contractelor de asigurare), taxe, cheltuieli aferente tranzacției și alte premii și reduceri achitate și obținute de către părțile contractului. Totodată, la apariția altor tipuri de comisioane banca va analiza dacă ele sunt sau nu sunt parte a ratei procentuale efective, și în caz dacă sunt, de inclus în calcul în momentul apariției lor.

Dacă nu este posibil de a evalua fiabil fluxuri de trezorerie sau durata de viață utilă estimată a instrumentelor financiare, Banca utilizează fluxurile de trezorerie viitoare indicate în contract pentru calculul ratei dobânzii efective și a costului amortizat.

Metodologia de calcul a costului amortizat prin metoda dobânzii efective este detaliată în documentul intern al Băncii *“Procedura privind evaluarea instrumentelor financiare la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective”*, aprobat de conducerea Băncii.

2.6.7 Evaluarea justă a activelor și datoriilor financiare.

Banca evaluează instrumentele financiare derivate încorporate în cadrul contractelor de credite converșionale la valoare justă.

Valoarea justă este valoarea la care poate fi tranzacționat un activ sau decontată o datorie, între părți interesate și în cunoștință de cauză, în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective.

Determinarea valorii juste ale activelor și datoriilor financiare tranzacționate pe piețe active se bazează pe prețurile cotate pe piață.

Un instrument financiar este considerat cotelat pe o piață activă dacă prețurile cotate sunt disponibile imediat și regulat de la o bursă, un dealer, un broker, o asociație a industriei respective, un serviciu de stabilire a prețurilor sau o agenție de reglementare, și dacă acele prețuri reprezintă tranzacții desfășurate în condiții obiective care se produc în mod real și regulat pe piață.

Prețul de piață cotelat corespunzător pentru un activ deținut sau o datorie emisă este de obicei prețul cerut, iar pentru un activ care urmează a fi dobândit sau pentru o datorie deținută, prețul oferit.

Atunci când nu sunt disponibile prețurile oferite și cerute, prețul celei mai recente tranzacții oferă dovada valorii juste actuale atâta timp cât nu au existat modificări semnificative în circumstanțele economice de la momentul tranzacției. Dacă s-au modificat condițiile de la momentul tranzacției (de exemplu, o modificare a ratei dobânzii fără risc în urma celei mai recente cotelări de preț pentru o obligațiune corporativă), valoarea justă reflectă modificarea condițiilor cu referire la prețurile sau la ratele actuale pentru instrumente financiare similare, după caz. În mod asemănător, dacă Banca poate demonstra că ultimul preț al tranzacției nu este valoarea justă (de exemplu, pentru că a reflectat valoarea pe care o entitate ar primi-o sau ar plăti-o într-o tranzacție forțată, lichidare involuntară sau vânzare forțată), acel preț este ajustat.

Dacă o rată (și nu un preț) este cotelată pe o piață activă, Banca utilizează acea rată cotelată pe piață ca informație pentru o tehnică de evaluare pentru a determina valoarea justă. Dacă rata cotelată pe

piață nu include riscul de credit sau alți factori pe care participanții pe piață i-ar include în evaluarea instrumentului, Banca ajustează ținând cont de toți acești factori.

Dacă piața pentru un instrument financiar nu este activă, Banca stabilește valoarea justă utilizând o tehnică de evaluare. Tehnicile de evaluare includ utilizarea informațiilor din tranzacții recente desfășurate în condiții obiective de piață, între părți interesate și în cunoștință de cauză, dacă acestea sunt disponibile, valoarea justă actuală a unui alt instrument care este foarte similar, analiza fluxurilor de trezorerie actualizate și modelele de evaluare a opțiunilor. Dacă există o tehnică de evaluare utilizată în mod obișnuit de participanții de pe piață pentru stabilirea prețului unui instrument și dacă s-a demonstrat că acea tehnică oferă estimări credibile ale prețurilor obținute în tranzacțiile reale de pe piață, Banca utilizează tehnică respectiva.

În cazul în care este utilizată tehnica fluxurilor de trezorerie actualizate, fluxurile de trezorerie preconizate viitoare se bazează pe cele mai bune evaluări ale Conducerii și rata de actualizare reprezintă rata de piață la data raportării pentru un instrument cu termeni și condiții similare.

Valoarea justă a investițiilor în instrumente de capitaluri proprii care nu au un preț de cotare pe o piață activă și instrumente derivate legate de instrumente de capitaluri proprii necotate și calculele efectuate prin metoda livrării acestui instrument de capital propriu necotat, se estimează într-o măsură fiabilă, dacă a) variația în gama estimărilor fiabile ale valorii juste nu este semnificativă pentru acel instrument sau b) probabilitățile diverselor estimări din acea gamă pot fi evaluate fiabil și utilizate în estimarea valorii juste.

Investițiile în instrumente de capitaluri proprii ale unor entități necotate pe o piață activă clasificate de Bancă în categoria celor disponibile pentru vânzare sunt evaluate la cost indicat de Conducerea Băncii și recunoscute prin faptul ca valoarea lor justă nu poate fi evaluată în mod credibil.

Un instrument financiar este considerat ca fiind cotat pe o piață activă, dacă cotările sunt ușor disponibile și sunt reglate de bursă, dealer, broker, asociație de ramură, serviciul care stabilește prețurile sau agenție de reglementare, și dacă aceste prețuri reprezintă tranzacții efectuate în condiții obișnuite, care apar în mod real și regulat pe piață.

Câștigurile sau pierderile rezultate din evaluarea la valoare justă a activelor sau datoriilor financiare sunt recunoscute după cum urmează:

- a) Un câștig sau o pierdere din evaluarea la valoare justă a unui activ financiar sau a unei datorii financiare clasificat(ă) ca evaluat(ă) la valoare justă prin profit sau pierdere este recunoscut(ă) în profit sau pierdere;
- b) Un câștig sau o pierdere din evaluarea la valoare justă a unui activ financiar clasificat ca fiind disponibil pentru vânzare este recunoscut în alte elemente ale rezultatului global cu deducerea pierderilor din depreciere și a profiturilor sau pierderilor din diferențele de curs valutar, până la derecunoașterea activului. La acel moment, câștigul sau pierderea cumulat(ă) recunoscut(ă) anterior în alte elemente ale rezultatului global este reclasificat(ă) din capitaluri proprii în profit sau pierdere ca o ajustare de reclasificare. Totuși, venitul din dobândă aferent instrumentelor de îndatorare clasificate ca disponibile pentru vânzare determinat prin metoda dobânzii efective este recunoscut în profit sau pierdere. Dividendele aferente instrumentelor de capitaluri proprii clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare sunt recunoscute în profit sau pierdere când este stabilit dreptul Băncii de a le încasa.

2.6.8 Contracte de garanție financiară

Un contract de garanție financiară este un contract în baza căruia Banca are obligația de a efectua plăți specificate pentru a compensa beneficiarul garanției pentru o pierdere pe care acesta o suportă ca urmare a faptului că un debitor specificat nu efectuează o plată la scadența acesteia în conformitate cu termenii inițiali sau modificați ai unui instrument de îndatorare.

La momentul inițial, Banca recunoaște o datorie financiară evaluată la valoarea justă. Dacă garanția financiară este emisă într-o tranzacție desfășurată în condiții obiective cu o parte neafiliată, valoarea sa justă la momentul inițial este cel mai probabil egală cu prima plătită, mai puțin dacă există dovezi care să contrazică acest lucru.

După recunoașterea inițială, Banca evaluează un astfel de contract la cea mai mare valoare dintre:

- (i) valoarea determinată în conformitate cu IAS 37 „Provizioane, datorii contingente și active contingente”; și
- (ii) valoarea recunoscută inițial minus, acolo unde este cazul, amortizarea cumulată recunoscută în conformitate cu IAS 18 „Venituri”.

2.6.9 Identificarea și evaluarea deprecierei activelor financiare.

La fiecare dată de raportare Banca evaluează măsura în care există dovezi obiective că un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat ca rezultat al unui sau al mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului.

Dovezile obiective că un activ financiar sau un grup de active este depreciat includ informații care pot fi observate, care intră în atenția Băncii, cu privire la următoarele evenimente care ocazionează pierderi:

- a) dificultăți financiare semnificative ale emitentului sau debitorului;
- b) încălcări ale termenilor contractuali, de exemplu, neîndeplinirea obligației de plată a dobânzii sau principalului;
- c) Banca, din motive economice sau juridice legate de dificultățile financiare în care se află debitorul, îi acordă debitorului o concesiune pe care altminteri creditorul nu ar lua-o în considerare;
- d) devine probabil că debitorul va intra în faliment sau în altă formă de reorganizare financiară;
- e) dispariția unei piețe active pentru acel activ financiar din cauza dificultăților financiare; sau
- f) date observabile care arată că există o scădere cuantificabilă în viitoarele fluxuri de trezorerie estimate dintr-un grup de active financiare de la recunoașterea inițială a acelor active, cu toate că scăderea nu poate fi încă identificată la nivelul activelor financiare individuale din grup.

În plus, pentru investițiile în instrumente de capitaluri proprii reprezintă dovezi suplimentare ale deprecierei:

- g) informații privind modificările semnificative care au un efect nefavorabil și care au avut loc în mediul tehnologic, de piață, economic sau juridic în care operează emitentul și care indică faptul că s-ar putea să nu mai fie recuperat costul unei investiții în instrumentul de capitaluri proprii;
- h) o scădere semnificativă sau prelungită a valorii juste a unei investiții într-un instrument de capitaluri proprii sub costul său.

Dacă există astfel de dovezi obiective, Banca va determina și recunoaște valoarea pierderii din depreciere.

Pentru creditarea și evaluarea creanțelor, Banca identifică și recunoaște mărimea pierderii din depreciere.

Pentru activele financiare evaluate la cost (investițiile în instrumente de capitaluri proprii ale unor entități necotate pe o piață activă), pierderea din depreciere este evaluată ca diferență între valoarea contabilă a activului și valoarea prezentă a fluxurilor de numerar viitoare actualizate cu

rata de piață a unor active financiare similare. Pierderea din depreciere este recunoscută în profitul sau pierderea perioadei și nu poate fi reluată.

Pentru activele financiare clasificate ca disponibile pentru vânzare, dacă o reducere a valorii de piață a unui activ financiar disponibil pentru vânzare a fost recunoscut în alte elemente ale rezultatului global și există dovezi obiective că activul este depreciat, pierderea cumulată care a fost recunoscută în alte elemente ale rezultatului global este reclasificată din capitaluri proprii în profit sau pierdere ca o ajustare de reclasificare, chiar dacă activul financiar nu a fost recunoscut.

Valoarea pierderii cumulate care este reclasificată din capitalurile proprii în profit sau pierdere este determinată ca diferență între costul de achiziție (net de rambursările de principal și amortizare) și valoarea justă prezentă, minus pierderile din depreciere recunoscute anterior în profit sau pierdere pentru activul financiar.

Pierderile din depreciere recunoscute în profit sau pierdere pentru investițiile în instrumente de capitaluri proprii clasificate ca disponibil pentru vânzare (altele decât cele evaluate la cost) nu sunt reluate prin profit sau pierdere.

Dacă într-o perioadă ulterioară valoarea justă a unui instrument de îndatorare clasificat ca disponibil pentru vânzare crește, iar creșterea poate fi asociată obiectiv cu un eveniment care s-a produs după ce pierderea din depreciere a fost recunoscută în profit sau pierdere, pierderea din depreciere este reluată iar valoarea reluării este recunoscută în profit sau pierdere.

2.6.10 Instrumente derivate încorporate.

2.6.10.1. Identificarea și separarea instrumentelor derivate încorporate Идентификация и разделение встроенных производных инструментов

Un instrument derivat este un instrument financiar care întrunește următoarele trei caracteristici enumerate mai jos:

- valoarea sa se modifică ca reacție la modificările anumitor rate ale dobânzii, prețurilor unor instrumente financiare, prețurilor mărfurilor, cursurilor de schimb valutar, indicilor de preț, ratingului de credit sau indicelui de creditare, sau a altor variabile, cu condiția ca, în cazul unei variabile nefinanciare, aceasta să nu fie specifică unei părți contractuale;
- nu necesită nici o investiție inițială netă sau necesită o investiție inițială netă care este mai mică decât s-ar impune pentru alte tipuri de contracte care se preconizează să aibă reacții similare la modificările factorilor pieței; și
- este decontat la o dată viitoare.

Un instrument derivat încorporat este o componentă a unui instrument derivat hibrid (combinat) care include și un contract-gazdă nederivat – având ca efect faptul că o parte din fluxuri de trezorerie generate de instrumentul combinat variază similar cu cele ale unui instrument derivat de sine stătător.

Un instrument financiar derivat încorporat trebuie diferențiat de contractul de bază (gazdă) și considerat ca un instrument derivat, conform SIRF (IAS) 39, dacă și numai dacă:

- a) caracteristicile și riscurile economice aferente instrumentelor derivate încorporate nu sunt strâns legate de caracteristicile și riscurile economice aferente contractului-gazdă;
- b) un instrument separat care are aceiași termeni ca și instrumentul derivat încorporat ar corespunde definiției unui instrument derivat; și
- c) instrumentul hibrid (combinat) nu este evaluat la valoarea justă cu modificările valorii juste recunoscute în profit sau pierdere (adică un instrument derivat care este încorporat într-un activ financiar sau într-o datorie financiară la valoarea justă prin profit sau pierdere nu este separat).

În cazul în care un instrument derivat este separat, contractul-gazdă este contabilizat conform cerințelor SIRF (IAS) 39 dacă este un instrument financiar și în conformitate cu alte standarde corespunzătoare în cazul în care nu este un instrument financiar.

2.6.10.2. Evaluarea și contabilizarea instrumentelor derivate încorporate în credite conversionale.

Creditele conversionale reprezintă un produs adresat clienților corporativi, denominat în EUR sau USD și plătit în MDL. Dobânda se calculează și se achită în MDL. Rambursarea principalului se realizează în echivalentul MDL a sumei exprimate în USD sau EUR, la cursul din ziua acordării.

În cazul deprecierei MDL în raport cu USD sau EUR la data rambursării față de data acordării creditului, se percepe un comision pentru suportarea riscurilor valutare, calculat astfel:

$$KRV = (Kr - Ke) \times S, \text{ unde}$$

Kr – cursul oficial al BNM al MDL la USD/EUR la data achitării tranșei;

Ke – cursul oficial BNM al MDL la USD/EUR la data acordării creditului;

S – suma în valuta străină, care trebuie achitată conform graficului de rambursare.

În cazul aprecierii MDL în raport cu USD sau EUR la data rambursării față de data acordării creditului, nu se percepe comision pentru suportarea riscurilor valutare.

Conform IAS 39, creditele conversionale trebuie tratate ca instrumente financiare hibride (combinate). Comisionul pentru suportarea riscurilor valutare este instrumentul financiar derivat încorporat (option) inclus într-un portofoliu creditar legat de cursul de schimb de vânzare MDL și cumpărare USD/ EUR achiziționate de Bancă, cu data plății principalului (tranșei) conform graficului de rambursare. Prețul de exercitare al option-ului este egal cu cursul de schimb EUR/MDL sau USD/MDL la data acordării creditului, iar valoarea option-ului este egală cu rata de principal (tranșa) de rambursat.

Instrumentul financiar derivat încorporat se califică pentru separare, îndeplinind condițiile din SIRF (IAS) 39, deoarece caracteristicile economice și riscurile contractului gazdă (așa numit, ”risc de credit”) sunt diferite de cele ale instrumentului financiar încorporat (așa numit, ”risc valutar”).

Contabilizarea contractului gazdă.

Conform IAS 39, în cazul în care un instrument derivat este separat, contractul-gazdă trebuie contabilizat conform aceluiași standard dacă este un instrument financiar. În cazul de față contractul gazdă este reprezentat de un credit acordat în MDL, a cărui rambursare se face în MDL. Acesta va fi înregistrat inițial la valoarea justă și ulterior la cost amortizat, utilizând metoda ratei dobânzii efective conform metodologiei de contabilizare a creditelor și creanțelor.

Contabilizarea instrumentului financiar derivat încorporat.

Conform IAS 39, instrumentul derivat se contabilizează la valoarea justă fără nici o deducere a costurilor operaționale de tranzacționare ce ar putea să apară din vânzare sau altă cedare. Valoarea justă a opțiunilor este determinată conform unei tehnici de evaluare acceptată de piața financiară.

Recunoașterea inițială a derivativului încorporat se face la valoarea justă plus costurile tranzacției care pot fi atribuite direct achiziției sau emiterii opțiunii. Costurile de tranzacționare aferente instrumentului derivat încorporat sunt zero pentru Bancă pentru că toate opțiunile menționate mai sus sunt emise odată cu încheierea contractului de credit. Mai mult, achiziționarea opțiunii de la client nu implică plata unei prime de către Bancă. Din același motiv (spre exemplu, Banca nu plătește primă clientului pentru opțiunea achiziționată), la

recunoașterea inițială a derivativului încorporat Banca recunoaște întotdeauna un venit, conform înregistrărilor contabile următoare:

Dt Instrumente financiare derivate

Ct Venit din instrumente financiare derivate

Regulat (cel puțin semestrial) se evaluează valoarea instrumentului financiar derivat încorporat, respectiv valoarea portofoliului de opțiuni, și se fac următoarele înregistrări:

Dacă valoarea opțiunii scade:

Dt Cheltuieli cu instrumente financiare derivate

Ct Instrumente financiare derivate

sau

Dacă valoarea opțiunii crește:

Dt Instrumente financiare derivate

Ct Venit din instrumente financiare derivate

La data scadenței ratelor de principal (tranșe), conform graficului de rambursare, Banca va reevalua opțiunea aferentă rambursării creditului conform pașilor de mai sus.

Dacă valoarea opțiunii scadente este diferită de zero (ceea ce implică respectarea condiției $K_r > K_e$), se fac următoarele înregistrări contabile:

Dt Numerar/ Nostro

Ct Instrumente financiare derivate

2.7 Stocuri de mărfuri și materiale

Stocuri de mărfuri și materiale – sunt active destinate pentru vîzare sau aflate în starea de materiale, care vor fi utilizate în procesul producerii sau prestării serviciilor.

Stocuri de mărfuri și materiale se estimează la sinecost.

Sinecostul stocurilor de mărfuri și materiale include toate cheltuielile pentru achiziționare, prelucrare și alte cheltuieli suportate pentru a garanta amplasarea și starea curentă a stocurilor de mărfuri și materiale.

Sinecostul stocurilor de mărfuri și materiale se identifică prin metoda costului mediu ponderat. Banca utilizează aceeași metodă de calcul a sinecostului pentru toate stocurile de mărfuri și materiale care au același caracter și metodă de utilizare.

Evidența stocurilor de mărfuri și materiale se duce în partea persoanelor material responsabile.

Evaluarea curentă a stocurilor de mărfuri și materiale și cedarea acestora se efectuează prin metoda costului mediu ponderat.

2.8 Leasing

Un leasing este un contract prin care locatorul transferă locatarului în schimbul unei plăți sau unei serii de plăți dreptul de a utiliza un activ pentru o perioadă stabilită de timp.

Banca poate fi reprezentată în contracte de leasing atât în calitate de locator cât și în calitate de locatar.

2.8.1. Clasificarea contractelor de leasing.

Un leasing este considerat ca fiind leasing financiar dacă transferă substanțial toate riscurile și beneficiile aferente titlului de proprietate asupra activului, indiferent dacă titlul de proprietate este transferat sau nu.

Un leasing este considerat leasing operațional dacă nu este leasing financiar.

Un leasing va fi considerat leasing financiar, indiferent de forma contractului, dacă se execută cel puțin una dintre condițiile enumerate mai jos:

- contractul de leasing transferă locatarului titlul de proprietate asupra activului până la sfârșitul perioadei de leasing;
- locatarul are opțiunea de a cumpăra activul la un preț estimat a fi suficient de scăzut față de valoarea justă la data la care opțiunea devine exercitabilă încât, la începutul contractului de leasing, există certitudinea rezonabilă că opțiunea va fi exercitată;
- perioada de leasing acoperă 75% din durata de viață utilă a activului, chiar dacă titlul de proprietate nu este transferat în proprietate. Banca stabilește un prag orientativ în mărimea duratei de viață utilă);
- la începutul contractului de leasing valoarea actualizată a plăților minime de leasing este cel puțin egală cu 90 % din valoarea justă a activului de leasing;
- activele care constituie obiectul contractului de leasing au un caracter atât de special încât numai locatarul le poate utiliza fără modificări majore.
- dacă locatarul are dreptul de a rezilia contractul de leasing, pierderile locatorului generate de rezilierea contractului sunt suportate de locatar;
- câștigurile sau pierderile rezultate din variația valorii juste reziduale cad în sarcina locatarului;
- locatarul are dreptul de a prelungi contractul de leasing pentru o a doua perioadă, la un preț de leasing substanțial mai redus decât prețul de leasing de pe piață.

Dacă, însă, din alte caracteristici reiese clar că leasingul nu transferă în mare măsură toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate, atunci leasingul este clasificat drept operațional.

Clasificarea leasingului (atribuirea lui la financiar sau operațional) se realizează la începutul contractului de leasing. În cazul leasingului operațional- data începutului contractului se consideră data semnării lui (dacă altfel nu este prevăzut în contract). În cazul leasingului financiar- data transferului efectiv al activului în leasing.

Dacă obiectul contractului de leasing îl constituie atât terenuri, cât și clădiri, Banca clasifică fiecare componentă în parte ca fiind leasing operațional sau financiar, conform criteriilor generale de clasificare, menționate mai sus.

Leasingul de terenuri este clasificat ca leasing financiar, dacă sunt îndeplinite următoarele două criterii:

- Locatorului îi este indiferent dacă vinde sau închiriază terenul;
- Leasingul este automat reînnoit la sfârșitul perioadei de leasing pentru o sumă minimală.

Leasing financiar, active luate în leasing

La începutul perioadei de leasing, Banca, în calitate de locatar, recunoaște operațiunile de leasing financiar în situația poziției financiare ca active și datorii la o valoare egală cu valoarea justă a bunului sau cu valoarea actualizată a plăților minime de leasing, dacă aceasta din urmă este mai mică, fiecare fiind determinată la începutul contractului de leasing.

Plățile minime de leasing într-un contract de leasing financiar în care Banca are calitatea de locatar sunt acele plăți pe care Banca este sau poate fi obligată să le efectueze către locator pe perioada de leasing, mai puțin chiriile contingente și costul serviciilor și al taxelor plătite de locator și refacturate Băncii. Din perspectiva Băncii, plățile minime de leasing includ valoarea reziduală garantată de către Bancă sau o parte afiliată Băncii.

Rata de actualizare ce este folosită la calcularea valorii prezente a plăților minime de leasing este rata implicită a dobânzii de leasing, dacă aceasta se poate determina. Dacă rata implicită a dobânzii de leasing nu poate fi determinată, va fi utilizată rata dobânzii marginale a Băncii.

Orice costuri inițiale directe ale locatarului sunt adăugate la valoarea recunoscută drept activ.

Plățile minime de leasing sunt împărțite în cheltuieli de finanțare a leasingului și reducerea datoriei neachitate. Cheltuielile de finanțare sunt alocate pe fiecare perioadă pe parcursul perioadei de leasing, astfel încât să se obțină o rată periodică constantă a dobânzii la soldul datoriei rămase în fiecare perioadă. Chiriile contingente sunt înregistrate drept cheltuieli în perioadele în care sunt generate.

Actiunile primite conform contractului de leasing financiar sunt amortizate consecvent cu regulile de amortizare ale imobilizărilor corporale sau necorporale similare pe termen lung, descrise în pp. 2.1. și 2.2). Dacă nu există o siguranță rezonabilă că proprietatea asupra activului va fi obținută de Bancă până la sfârșitul perioadei de leasing, activul este amortizat total pe cea mai scurtă dintre perioada de leasing și durata de viață utilă a activului.

2.8.2. Leasing financiar- active oferite de Bancă în leasing.

Banca recunoaște în situația poziției financiare activele deținute în regim de leasing financiar drept creanțe la o valoare egală cu investiția netă în leasing, care reprezintă valoarea prezentă a plăților minime de leasing și a valorii reziduale negarantate pentru Bancă.

Plățile minime de leasing într-un contract de leasing financiar în care Banca are calitatea de locatar sunt acele plăți pe care locatarul este sau poate fi obligată să le efectueze către Bancă pe perioada de leasing, în calitate de rambursare a valorii principale a activului și venitului financiar, reprezentat ca compensare și remunerarea Băncii pentru investițiile și serviciile ei. Pe viitor, plățile minime de leasing includ valoarea reziduală garantată de către locatar sau de către un terț.

Rata de actualizare ce este folosită la calcularea valorii prezente a plăților minime de leasing și a valorii reziduale negarantate este rata implicită a dobânzii de leasing, respectiv este rata de actualizare care, la începutul contractului de leasing, face ca valoarea prezentă agregată a plăților minime de leasing și a valorii reziduale negarantate să fie egală cu valoarea justă a activului plus costurile inițiale directe ale Băncii.

Recunoașterea venitului financiar se bazează pe un model care reflectă o rată periodică constantă a rentabilității aferentă investiției nete a Băncii în leasingul financiar.

2.8.3. Leasing operațional- active primite de Bancă în leasing.

Plățile de leasing în cazul unui leasing operațional sunt recunoscute ca cheltuieli prin metoda liniară de-a lungul duratei contractului de leasing.

Costurile inițiale directe suportate de către Bancă pot fi recunoscute ca activ și trecute la cheltuieli pe durata contractului de leasing.

2.8.4. Leasing operațional- active oferite de Bancă în leasing

Banca prezintă bunurile care fac obiectul contractelor de leasing operațional în situația poziției financiare, în conformitate cu natura acestora.

Venitul rezultat din leasingul operațional este recunoscut pe toată durata contractului de leasing, ca venit calculat prin metoda liniară.

Costurile inițiale directe suportate de Bancă sunt adăugate la valoarea contabilă a activului care face obiectul leasingului și recunoscute ca și cheltuieli pe perioada de leasing, în mod analogic recunoașterii veniturilor din darea în leasing.

Activele date în leasing operațional sunt amortizate conform regulilor de amortizare ale altor imobilizări corporale sau necorporale similare (a se vedea capitolele 2.1 și 2.2).

2.8.5. Leasing operațional- stimulente.

În rezultatul negocierii sau renegocierii unui contract de leasing operațional, locatorul îi poate oferi locatarului anumite stimulente pentru a încheia contractul. Exemple de astfel de stimulente sunt:

- Plata în avans a mijloacelor bănești către locatar;
- Rambursarea ori asumarea de către locator a anumitor costuri ale locatarului - cum ar fi costurile de reamplasare, modernizări ale activului în regim de leasing sau costuri aferente unui angajament de leasing anterior al locatarului;
- În perioadele inițiale ale duratei de leasing locatarul plătește o chirie mai mică sau nu plătește chirie.

Toate aceste stimulente acordate pentru încheierea unui contract de leasing operațional nou sau pentru reînnoirea unui contract de leasing operațional sunt recunoscute drept parte integrantă a contraprestației nete convenite pentru utilizarea activului în regim de leasing, indiferent de natura stimulentei sau de forma sau momentul în care se face plata.

În situația în care Băncii, în calitate de locator în cadrul unui contract de leasing operațional îi sunt oferite de către locator anumite stimulente, Banca recunoaște aceste stimulente după cum urmează:

- beneficiul agregat al stimulentei este recunoscut drept o reducere a cheltuielilor cu chiria pe toată durata contractului de leasing, prin metoda liniară;
- costurile suportate de Bancă, inclusiv costurile aferente unui angajament de leasing anterior, sunt contabilizate de Bancă în conformitate cu prevederile standardelor aplicabile acestor costuri.

În situația în care Banca, în calitate de locator în cadrul unui contract de leasing operațional acordă locatarului astfel de stimulente, valoarea agregată a costului stimulentei este recunoscută drept o diminuare a venitului din leasing pe durata contractului de leasing, prin metoda liniară.

2.8.6. Deprecierea

Deprecierea activelor utilizate pentru darea în leasing financiar și operațional se evaluează și se contabilizează conform SIRF (IAS) 36 (a se vedea capitolul 2.3).

Creanțele de leasing financiar și sumele de încasat de la locatar în cadrul unui contract de leasing operațional în care Banca are calitatea de locator sunt supuse regulilor de depreciere prevăzute de SIRF (IAS) 39 (a se vedea secțiunea 2.5.8 și "*Procedurile privind metodologia de calcul a provizioanelor conform SIRF*").

2.9 Efectul variației cursului de schimb valutar

Responsabil pentru reflectarea rezultatului fluctuațiilor de curs valutar la evaluarea tuturor tipuri de active și datorii în valută străină este Șeful Secției finanțe și lichiditate sau o persoană autorizată.

Prevederile acestui capitol se aplică de Bancă pentru contabilizarea tranzacțiilor și soldurilor în monedă străină, cu excepția acelor tranzacții și solduri aferente instrumentelor financiare derivate tratate în cadrul capitolului 2.5.

Moneda funcțională și de prezentare a Băncii este leul moldovenesc (MDL). Conducerea Băncii are drept de lua decizie privind prezentarea situațiilor financiare ale Băncii și într-o altă monedă decât Leul moldovenesc. Situațiile financiare prezentate Băncii Naționale a Moldovei se exprimă în Lei moldovenești.

Moneda străină este orice altă monedă decât moneda funcțională a Băncii - leul moldovenesc.

La recunoașterea inițială, tranzacțiile efectuate în monedă străină se contabilizează cu recalcul în lei la cursul MDL, stabilit de BNM pentru o monedă străină la data efectuării tranzacției.

La recunoașterea inițială, tranzacțiile efectuate în monedă străină se contabilizează în monedă funcțională cu aplicarea sumei în monedă străină a cursului de schimb curent stabilit de BNM a monedei străine către cea națională la data efectuării tranzacției.

La sfârșitul fiecărei perioade de raportare:

- a) elementele monetare exprimate în monedă străină sunt convertite la cursul de închidere;
- b) elementele nemonetare exprimate în monedă străină evaluate pe baza costului istoric sunt convertite la cursul de schimb de la data efectuării tranzacției; și
- c) elementele nemonetare exprimate în monedă străină evaluate la valoare justă sunt convertite la cursul de schimb de la data la care a fost determinată valoarea justă.

Elementele monetare sunt unități de monedă deținute (numerar) și active sau datorii de primit sau plătit într-un număr fix sau determinabil de unități monetare (spre exemplu, conturi curente și depozite interbancare, împrumuturi contractate de la alte instituții financiare, credite acordate clienților, depozite ale clienților, investiții în instrumente de îndatorare cum ar fi obligațiunile, titlurile de stat și certificatele de trezorerie, creanțe și datorii către angajați, organele statului sau terții, provizioanele care vor fi decontate în numerar etc.).

Elementele nemonetare sunt elemente care nu presupun existența unui drept de a primi sau a unei obligații de a plăti un număr fix sau determinabil de unități monetare (spre exemplu, plăți sau încasări în avans pentru bunuri și servicii (de exemplu, avans pentru arendă), fonduri comerciale, imobilizări necorporale, provizioane, imobilizări corporale, obligațiuni de decontare, calculul cărora se efectuează prin prezentarea activului nemonetar, etc.).

Diferențele de curs valutar care apar cu ocazia decontării elementelor monetare sau a convertirii elementelor monetare la cursuri diferite față de cele la care au fost convertite la recunoașterea inițială pe parcursul perioadei sau în situațiile financiare anterioare sunt recunoscute în profit sau pierdere pentru perioada în care acestea au apărut.

Atunci când un câștig sau o pierdere aferent(ă) unui element nemonetar este recunoscut(ă) în alte elemente ale rezultatului global, orice componentă de schimb a aceluși câștig sau a aceleia pierderi este recunoscut(ă) în alte elemente ale rezultatului global. În cazul Băncii, această situație poate apărea spre exemplu în cazul în care valoarea reevaluată a imobilizărilor corporale- SIRF (IAS) 16, este recunoscut în alte elemente ale rezultatului global. Dacă un astfel de activ este evaluat în monedă străină, atunci suma ulterioară reevaluării se convertează la cursul de schimb la data când a fost identificată valoarea, care a adus la diferența de curs, care la fel se recunoaște în componența altui rezultat global.

Când un câștig sau o pierdere aferentă unui activ nemonetar este recunoscută în profit sau pierdere, orice componentă valutară a aceluși câștig sau aceleși pierderi este recunoscută în profit sau pierdere.

2.10 Provizioane

Responsabili pentru identificarea mărimii și creării la timp a provizioanelor sunt persoanele, autorizate de a promulga opinia profesională, indicate în p. 2.1.1., 2.2.1. și 2.5.

În baza încheierii în scris a persoanelor autorizate, Secția operațiunilor centralizate și evidenței contabile efectuează reflectarea în evidența mărimii provizioanelor create la imobilizări corporale și necorporale. Crearea și ajustarea provizioanelor pentru concedii neutilizate se efectuează de Secția susmenționată în baza datelor privind salarii calculate, beneficii calculate în baza calculelor prezentate de Șeful-adjunct al Departamentului organizării evidenței și control.

Crearea altor provizioane se efectuează în mod automat în CFT cu respectarea cerințelor actelor normative în vigoare. Responsabilitatea pentru verificarea corectitudinii creării provizioanelor pentru credite o poartă contabilii-șefi de filiale. Controlul creării provizioanelor efectuează Secția finanțe și lichiditate.

Un provizion este o obligație cu durată nedeterminată de executare sau o obligație de o mărime nedeterminată.

Un provizion va fi recunoscut atunci și numai atunci când:

- a) Banca are o obligație curentă (legală sau implicită) generată de un eveniment anterior;
- b) este probabil ca o ieșire de resurse care încorporează beneficii economice să fie necesară pentru a onora obligația respectivă; și
- c) poate fi realizată o estimare credibilă a valorii obligației.

O obligație legală este o obligație care rezultă:

- a) dintr-un contract (din cauzele sale explicite sau implicite);
- b) din legislație; sau
- c) din alte acțiuni reieșite din norme de drept.

O obligație implicită este o obligație care rezultă din acțiunile Băncii în cazul în care:

- a) Banca a indicat unor terțe părți, prin practicile sale stabilite anterior, prin politicile sale făcute publice sau printr-o declarație recentă, suficient de clară, că își asumă anumite responsabilități; și
- b) în consecință, Banca a determinat terțele părți în cauză să se aștepte, în mod justificat, că își va onora responsabilitățile în cauză.

Valoarea recunoscută ca provizion va constitui cea mai bună estimare a costurilor necesare stingerii obligației curente la data raportării. Cea mai bună estimare a cheltuielii necesare pentru decontarea obligației curente este valoarea pe care Banca ar plăti-o, în mod rațional, pentru decontarea obligației la data bilanțului sau pentru transferarea acesteia către o terță parte în acel moment.

Estimările rezultatelor și ale efectelor financiare sunt determinate de raționamentul Conducerii Băncii și completate de experiența unor tranzacții similare și, în anumite cazuri, de rapoartele unor experți independenți. Elementele luate în calcul includ orice probe suplimentare furnizate de evenimente ulterioare perioadei de raportare.

În cazul în care provizionul în curs de evaluare implică o gamă largă de elemente, obligația este estimată prin ponderarea tuturor rezultatelor posibile în funcție de probabilitățile lor. Această metodă statistică de evaluare este denumită "valoare preconizată".

În cazul în care este evaluată o singură obligație, rezultatul individual cel mai probabil poate constitui cea mai bună estimare a datoriei. Cu toate acestea, chiar și într-un astfel de caz, entitatea ia în considerare și alte rezultate posibile. În cazul în care alte rezultate posibile sunt, în cea mai mare parte, fie mai mari, fie mai mici decât rezultatul cel mai probabil, cea mai bună estimare va fi o sumă mai mare sau mai mică.

În cazul în care efectul valorii-timp a banilor este semnificativ, valoarea provizionului va reprezenta valoarea actualizată a cheltuielilor estimate a fi necesare pentru stingerea obligației.

Rata de actualizare utilizată este rata înainte de impozitare care reflectă evaluările curente pe piață ale valorii-timp a banilor și ale riscurilor specifice datoriei. Rata de actualizare nu reflectă riscurile pentru care au fost ajustate estimările privind fluxurile viitoare de trezorerie.

În cazul în care provizioanele sunt actualizate, valoarea contabilă a unui provizion crește în fiecare perioadă pentru a reflecta trecerea timpului. Această creștere este recunoscută drept cheltuieli privind dobânda.

Câștigurile rezultate din cedarea preconizată a unor active nu sunt luate în considerare la evaluarea unui provizion.

În cazul în care preconizează că o terță parte îi va rambursa, integral sau parțial, cheltuielile necesare pentru decontarea unui provizion, Banca recunoaște rambursarea dacă și numai dacă este aproape sigură că va primi rambursarea în cazul în care își onorează obligația. Rambursarea este tratată ca un activ separat. Suma recunoscută ca rambursare nu depășește valoarea provizionului. În situația rezultatului global, costurile aferente unui provizion sunt fi prezentate după deducerea sumei recunoscute pentru o rambursare.

Provizioanele sunt revizuite la fiecare dată de raportare și ajustate pentru a reflecta cea mai bună estimare curentă. În cazul în care nu mai este probabilă o ieșire de resurse care încorporează beneficiile economice pentru stingerea unei obligații, provizionul nu se mai recunoaște.

Provizionul este utilizat numai pentru cheltuielile pentru care a fost recunoscut inițial.

Banca nu recunoaște provizioane pentru pierderile viitoare din exploatare.

Dacă o Banca are un contract oneros, obligația contractuală curentă prevăzută în contract este recunoscută și evaluată ca provizion. Un contract oneros este un contract în care costurile inevitabile aferente îndeplinirii obligațiilor contractuale depășesc beneficiile economice preconizate a fi obținute din contractul în cauză. Costurile inevitabile ale unui contract reflectă costul net de ieșire din contract, adică valoarea cea mai mică dintre costul îndeplinirii contractului și eventualele compensații sau penalități generate de neîndeplinirea contractului. Înainte de constituirea unui provizion separat pentru un contract oneros, Banca recunoaște orice pierdere din deprecierea activelor dedicate contractului în cauză (SIRF (IAS) 36 "Deprecierea activelor").

2.11 Capital acționar

2.11.1. Acțiuni ordinare

Acțiunile ordinare sunt clasificate drept capital social. Banca nu deține alte instrumente de capitaluri proprii clasificate drept capital social.

Plata către deținătorii de acțiuni sunt debitate direct în capitalurile proprii, cu deducerea beneficiilor fiscale aferente.

2.11.2. Acțiuni proprii răscumpărate de la acționari

Acțiunile proprii răscumpărate sunt recunoscute ca acțiuni de trezorerie și prezentate ca o deducere din capitalurile proprii. Când acțiunile de trezorerie sunt vândute sau remise ulterior,

suma primită este recunoscută ca o creștere a capitalurilor proprii. Banca nu recunoaște câștiguri sau pierderi din cumpărarea, vânzarea, emisiunea sau anularea acțiunilor proprii.

Dacă Banca răscumpără propriile acțiuni de la acționari cheltuielile se deduc din capital. În componența profitului sau pierderii nu se recunosc nici veniturile nici pierderile apărute din cumpărare, vânzare, emisie sau anulare a propriilor instrumente de capitaluri proprii ale Băncii. Astfel de acțiuni proprii răscumpărate de la acționari pot fi achiziționate și reținute de către Bancă sau de către alte părți, prezentatoare a situațiilor consolidate. Remunerarea plătită sau primită se recunoaște în capital. Acțiunile proprii răscumpărate reprezintă în sine deducerea din capital propriu. La vânzarea lor, suma primită se recunoaște ca creșterea de capital propriu. Banca nu recunoaște profiturile sau pierderile din cumpărarea, vânzarea sau anularea acțiunilor proprii.

2.12 Impozitul pe venit

Calculul impozitului pe venit se efectuează de către directorul-adjunct al departamentului organizării evidenței și control în baza datelor din situația financiară și datelor prezentate de către Secția operațiuni centralizate și evidenței contabile în scopul identificării diferențelor permanente și periodice.

Impozitul pe venit al perioadei de raportare cuprinde impozitul pe venit curent și impozitul pe venit amânat.

2.12.1. Impozit pe venit curent

Impozitul pe venit curent reprezintă valoarea totală a impozitului de plată calculat la valoarea venitului impozabil (pierderii fiscale) aferent perioadei de raportare, utilizând cota de impozitare în vigoare la data raportării.

Impozitul pe venit curent se recunoaște în profit sau pierdere cu excepția cazurilor când acesta se referă la elemente recunoscute în alte elemente ale rezultatului global sau în capitalurile proprii. Spre exemplu, în cazul corectării erorilor sau al unor modificări ale politicii contabile, rezultatul acestor modificări se reflectă în rezultatul reportat curent.

Impozitul pe venit curent aferent perioadei curente și perioadelor anterioare este recunoscut ca și datorie cu impozitul pe venit curent, în măsura în care nu a fost încă plătit. Dacă impozitul pe venit curent plătit deja pentru perioada curentă și pentru perioadele anterioare depășește valoarea impozitului pe venit datorat pentru aceste perioade, surplusul este recunoscut ca un activ (impozit pe venit amânat).

2.12.2. Impozit pe venit amânat

Impozitul pe venit amânat este calculat prin metoda obligației bilanțiere, ce presupune identificarea diferențelor temporare dintre baza fiscală a activelor și a datoriilor și valoarea contabilă a acestora din situația poziției financiare.

Baza fiscală a unui activ sau a unei datorii este valoarea atribuită aceluși activ sau acelei datorii în scopuri fiscale. Astfel:

- a) baza fiscală a unui activ este valoarea care va fi putea fi dedusă în scopuri fiscale din beneficiile economice pe care le va obține Banca atunci când va recupera valoarea contabilă a activului; dacă beneficiile economice nu vor fi taxabile, baza fiscală a activului este egală cu valoarea sa contabilă;
- b) baza fiscală a unei datorii este valoarea sa contabilă, minus orice valoare care va fi deductibilă în scopuri fiscale în legătură cu datoria respectivă; în cazul veniturilor anticipate, baza fiscală a datoriei este egală cu valoarea sa contabilă, mai puțin veniturile care nu vor fi impozabile în perioadele viitoare.

Banca evaluează baza fiscală a activelor și datoriilor la fiecare dată de raportare.

Diferențele temporare pot fi:

- a) *diferențe temporare impozabile*, care sunt diferențe temporare ce vor rezulta în valori taxabile la calculul profitului impozabil (pierderii fiscale) în perioadele următoare când urmează să fie recuperat activul sau decontată datoria;
- b) *diferențe temporare deductibile*, care sunt diferențe temporare ce vor rezulta în valori deductibile la calculul profitului impozabil (pierderii fiscale) în perioadele următoare când urmează să fie recuperat activul sau decontată datoria.

Banca recunoaște datoriile privind impozitul amânat privind toate diferențele impozitate periodice, dacă aceasta nu reiese din:

- a) recunoașterea inițială a fondului comercial; sau
- b) recunoașterea inițială a activului sau datoriei în operațiunea care:
 - (i) nu este o asociere de afaceri;
 - (ii) la momentul efectuării operațiunii nu afectează nici venitul contabil, nici venitul impozabil (pierdere fiscală).

Activul fiscal amânat se recunoaște de către Bancă în raport cu toate diferențele periodice deductibile în măsura în care există probabilitatea obținerii venitului neimpozabil, în raport cu care se poate calcula diferența deductibilă periodică, dacă activul impozabil amânat nu apare din recunoașterea inițială a activului sau datoriei care:

- a) nu este o asociere de afaceri;
- b) la momentul efectuării operațiunii nu afectează nici venitul contabil, nici venitul impozabil (pierdere fiscală).

De asemenea, Banca recunoaște un activ fiscal amânat pentru pierderile fiscale reportate și pentru creditele fiscale neutilizate, în măsura în care este probabil că vor fi disponibile profituri impozabile viitoare care să permită utilizarea pierderilor fiscale reportate și a creditelor fiscale neutilizate.

Respectiv, Banca recunoaște activul fiscal amânat care apare în legătură cu impozitele pe venit rambursate în perioadele viitoare, atunci când la identificarea venitului impozitat, partea respectivă a obligațiunii poate fi dedusă. Analogic, dacă valoarea contabilă a activului este mai mică decât baza de impozitare, diferența duce la apariția activului fiscal amânat care se pot restitui în perioadele viitoare.

Creanțele și datoriile privind impozitul pe venit amânat sunt evaluate la ratele de impozitare preconizate a fi aplicate pentru perioada în care activul este realizat sau datoria este decontată, pe baza ratelor de impozitare (și a legilor fiscale) care sunt în vigoare sau în esență sunt în vigoare la sfârșitul perioadei de raportare.

Evaluarea datoriilor și a creanțelor privind impozitul pe venit amânat reflectă consecințele fiscale care ar decurge din modul în care Banca preconizează, la sfârșitul perioadei de raportare, că va recupera sau deconta valoarea contabilă a activelor și a datoriilor sale.

Creanțele și datoriile privind impozitul pe venit amânat nu sunt actualizate.

Banca revizuieste valoarea contabilă a creanțelor privind impozitul pe venit amânat și procedează la reducerea acesteia dacă estimează că nu mai este probabil ca suficiente venituri impozabile să fie disponibile în viitor care să permită utilizarea totală sau parțială a creanței. O astfel de reducere este reluată dacă redevine probabil ca suficiente venituri impozabile să fie disponibile.

Impozitul pe venit amânat se recunoaște în profit sau pierdere cu excepția cazurilor când acesta se referă la elemente recunoscute în alte elemente ale rezultatului global sau în capitalurile proprii, caz în care impozitul pe profit curent se recunoaște în alte elemente ale rezultatului global

respectiv în capitalurile proprii. Spre exemplu, în cazul în care diferențele din evaluarea la valoarea justă a activelor financiare disponibile pentru vânzare înregistrate în alte elemente ale rezultatului global generează impozit pe profit amânat, acesta va fi recunoscut în alte elemente ale rezultatului global.

Banca compensează creanțele și datoriile privind impozitul pe venit curent dacă și numai dacă:

- a) are dreptul legal de a compensa valorile recunoscute;
- b) intenționează fie să deconteze suma netă, fie să realizeze activul și să deconteze datoria simultan.

Banca compensează creanțele și datoriile privind impozitul pe venit amânat dacă și numai dacă:

- a) are dreptul legal de a compensa creanțele și datoriile privind impozitul pe profit curent;
- b) creanțele și datoriile privind impozitul pe profit amânat se referă la impozite percepute de aceeași autoritate fiscală.

2.12.3. Plăți în avans a impozitului pe venit în buget pe parcursul perioadei de raportare până la decontarea finală

Transferarea în buget a impozitului pe venit pentru anul curent se efectuează în tranșe, nu mai târziu de 31 martie, 30 iunie, 30 septembrie și 31 decembrie în valoare de $\frac{1}{4}$ din impozitul datorat, conform art I din Codul Fiscal al anului precedent.

2.13 Beneficiile angajaților

2.13.1 Beneficiile angajaților pe termen scurt

Beneficiile angajaților pe termen scurt sunt beneficii ale angajaților (altele decât compensațiile pentru încetarea contractului de muncă) care sunt scadente integral în termen de douăsprezece luni de la sfârșitul perioadei în care angajații prestează serviciile pentru care sunt acordate beneficiile.

Beneficiile angajaților pe termen scurt includ următoarele elemente:

- (a) Salariile angajaților și contribuțiile la asigurări sociale;
- (b) Absențe de la locul de muncă pe termen scurt compensate (așa ca concediu anual plătit și concediu medical) în cazuri în care compensarea pentru lipsă trebuie să fie plătită în decursul a 12 luni după finalizarea perioadei, în care angajații furnizau serviciile respective;
- (c) Distribuirea profitului și a premiilor destinate plăților în decursul a 12 luni după finalizarea perioadei, în care angajații furnizau serviciile respective;
- (d) Remunerările în formă nematerială (așa ca asistență medicală, locuințe și transport, produse și servicii gratuite sau subvenționate) pentru angajații existenți.

Aceste cheltuieli sunt recunoscute ca cheltuieli pe măsură ce angajații prestează serviciile aferente, cu excepția cazurilor când acestea pot fi capitalizate (spre exemplu, salariile angajaților implicați în dezvoltarea unui program informatic, atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute de SIRF (IAS) 38 – a se vedea capitolul 2.2).

Cheltuielile aferente beneficiilor angajaților pe termen scurt sub forma concediilor plătite sunt recunoscute după cum urmează:

- a) în cazul concediilor plătite cu drept de acumulare, pe măsură ce angajatul prestează serviciile în schimbul cărora se acumulează dreptul său la concedii plătite viitoare;

b) în cazul concediilor plătite fără drept de acumulare, atunci când este efectuat concediul.

Concediile plătite cu drept de acumulare sunt cele pe care angajații le pot reporta și le pot utiliza în perioade viitoare, dacă nu sunt consumate în perioada curentă (de exemplu, concediul de odihnă anual). Banca evaluează costul așteptat al concediilor plătite cu drept de acumulare ca fiind valoarea suplimentară pe care Banca se așteaptă să o plătească ca rezultat al concediilor neefectuate care s-au acumulat la sfârșitul perioadei de raportare.

Concediile plătite fără drept de acumulare sunt cele care nu se reportează la perioadele viitoare: dacă nu sunt utilizate în întregime în perioada curentă acestea expiră și nici nu dau dreptul angajaților să primească o anumită sumă de bani pentru concediile neefectuate la plecarea din Bancă. Astfel de concedii sunt concediile medicale (concediile neutilizate în perioadele precedente nu majorează compensațiile viitoare), concediile de îngrijire a copilului și concediile plătite de maternitate și naștere. Banca nu recunoaște datoriile sau cheltuielile pînă la lipsa efectivă de la locul de muncă, deoarece prestarea de servicii de către angajat nu duce la majorarea sumei plăților.

2.13.2 Planuri de contribuții determinate

Banca efectuează plăți către Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări Medicale pentru decontarea pensiilor, asistenței medicale și a ajutorului de șomaj. Toți angajații Băncii sunt persoane asigurate și Banca este obligată prin lege să efectueze vărsăminte corespunzătoare în Fondul de pensii al Republicii Moldova (inclusiv, prime de asigurări sociale). Toate contribuțiile respective în Fondul de pensii al Republicii Moldova sunt recunoscute în profit sau pierdere drept cheltuieli sau pierderi, pe măsură ce sunt suportate.

Banca nu dispune de un program individual de plată a pensiilor, și, în consecință, nu are obligații privind plata suplimentară a pensiilor la ieșirea angajaților la pensie.

2.13.3 Participarea în profit și sistemul de premii

Banca recunoaște cheltuielile așteptate la participare în profit și sistemul de premii analogic recunoașterii remunerărilor pe termen scurt destinate pentru plată, dacă:

- (a) Banca are o obligațiune juridică sau reieșită din practică de a efectua astfel de plăți în rezultatul evenimentelor anterioare;
- (b) Este posibilă evaluarea fiabilă a obligațiunii.

Obligațiunea existentă apare atunci cînd Banca nu are alternativă reală plăților. (de exemplu calculul primei anuale calculate în raport procentual la profit net, obținut pentru perioada curentă de raportare).

2.14 Venituri

Banca reflectă venituri aferente dobînzii și cele neaferente dobînzilor, obținute din prestarea serviciilor financiare, realizării activelor și utilizare a activelor de către terți, royalty, dividende și alte venituri. Veniturile obținute sau destinate pentru obținere sunt evaluate la valoare justă.

Venitul se recunoaște doar la existența probabilității ca beneficiile economice legate de operațiune, vor intra în Bancă. În unele cazuri o astfel de probabilitate poate lipsi pînă la restituirea sau eliminarea incertitudinii. Însă în cazul cînd incertitudinea apare în raport cu posibilitatea de a primi suma deja inclusă în venit, atunci suma neobținută se recunoaște în calitate de cheltuieli dar nu ca o corectare a sumei venitului recunoscut inițial.

Recunoașterea și reflectarea tuturor veniturilor și cheltuielilor băncii în evidența contabilă și rapoartele financiare la momentul suportării acestora, se efectuează indiferent de momentul efectiv al plății sau încasării mijloacelor bănești, cu excepția:

- a) Veniturilor din plăți de abonament și din alte comisioane percepute de la clienți pentru deservirea conturilor, care, în cazul lipsei la client a mijloacelor bănești pentru achitarea imediată, se înregistrează fără reflectarea acestora în activele băncii, și a căror recunoașterea se efectuează la momentul completării contului clientului și casării în mod incontestabil a acestora de către Banca;
- b) Cheltuielilor aferente activității economice interne, care se referă la perioada de raportare precedentă, confirmate de documentele primare de strictă evidență, prezentate cu întârziere, care se reflectă în bilanțul Băncii în ziua recepționării acestora indiferent de data perfectării și/sau executării lucrărilor/ prestării serviciilor.

Veniturile și cheltuielile legate de aceeași operațiune sau eveniment se recunosc în același timp; acest proces este numit legarea veniturilor și cheltuielilor. Venitul nu poate fi recunoscut atunci când cheltuielile nu pot fi estimate fiabil. În aceste situații orice restituire deja obținută se recunoaște în calitate de obligațiune.

2.14.1 Venituri din dobânzi

Veniturile din dobânzi sunt plățile percepute pentru utilizarea mijloacelor bănești și echivalentelor mijloacelor bănești sau din sumele datorate către Bancă.

Bazându-se pe teoria valorii banilor în timp, Banca efectuează recunoașterea veniturilor din dobânzi la credite, indiferent de statutul lor din punct de vedere a existenței sau nu a deprecierei. Calculul veniturilor din dobânzi se bazează pe rata efectivă a dobânzii la credite. Diferențele de calculare a dobânzii între creditele evaluate individual și portofoliile de credite evaluate colectiv analizat sunt după cum urmează:

- a) Calcularea veniturilor din dobânzi la creditele evaluate individual cu semne de depreciere se efectuează din suma valorii actualizate nete a datoriei.
- b) Calcularea veniturilor din dobânzi la creditele nerambursate cu soldul curent a datoriei restante de mai puțin de 30.000 de lei (portofoliul de credite depreciate nesemnificative, a se vedea punctul 2.8), se efectuează la valoarea actualizată netă a împrumutului.
- c) Calcularea veniturilor din dobânzi la creditele evaluate la nivel de portofoliu, se efectuează la de costul inițial amortizat al creditului.

2.14.2 Onorarii pentru servicii financiare

Recunoașterea veniturilor aferente onorariilor pentru serviciile financiare prestate depinde de scopul pentru care se percep aceste onorarii și de baza contabilă aplicabilă instrumentelor financiare asociate, dacă este cazul. Descrierea onorariilor pentru servicii financiare poate să nu indice natura și fondul economic ale serviciilor prestate. De aceea, este necesar să se facă distincție între onorarii ce sunt parte integrantă a ratei efective a dobânzii unui anumit instrument financiar, onorarii câștigate pe măsura prestării serviciilor și onorarii câștigate la îndeplinirea unei obligațiuni contractuale principale.

(a) Onorarii care sunt parte integrantă a ratei efective a dobânzii a unui instrument financiar

Aceste onorarii se tratează, în general, ca o ajustare a ratei efective a dobânzii. Când însă instrumentul financiar este evaluat la valoarea justă, cu modificarea valorii juste recunoscută în profit sau pierdere, onorariile sunt recunoscute ca venit în momentul recunoașterii inițiate a instrumentului.

- (i) Onorarii de emitere primite de Bancă în urma creării sau achiziției unui activ financiar, altele decât cele clasificate de SIRF (IAS) 39 drept active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere*

Asemenea onorarii pot reprezenta o compensație pentru activități cum ar fi evaluarea situației financiare a debitorului, evaluarea și înregistrarea garanțiilor, colateralelor și a altor contracte similare, negocierea clauzelor aferente instrumentului, elaborarea și procesarea documentelor, precum și încheierea tranzacției. Aceste onorarii contribuie la generarea unei implicări în instrumentul financiar rezultat și, împreună cu cheltuielile directe aferente, sunt amânate și recunoscute ca o ajustare a ratei efective a dobânzii.

- (ii) Onorarii de angajament primite de Bancă pentru acordarea unui credit atunci când angajamentul de creditare este în afara ariei de aplicabilitate a SIRF (IAS 39).

Dacă este probabil ca Banca să încheie un contract pentru acordarea unui credit și angajamentul de creditare nu este inclus în aria de aplicabilitate a SIRF (IAS 39), onorariul de angajament primit este privit ca o compensație pentru implicarea continuă în achiziția instrumentului financiar. Acest onorariu și costurile directe aferente sunt amânate și recunoscute ca o ajustare a ratei dobânzii efective. Dacă angajamentul expiră fără ca împrumutul să mai fie solicitat, comisionul de angajament se recunoaște ca venit la data expirării. Angajamentele de creditare ce se regăsesc în aria de aplicabilitate a SIRF (IAS) 39 sunt înregistrate în contabilitate drept instrumente derivate și sunt evaluate la valoarea justă.

- (iii) *Onorarii de emiterie încasate la emiterea datoriilor financiare evaluate la cost amortizat*

Aceste onorarii sunt o parte integrantă a generării unei implicări într-o datorie financiară. Când o datorie financiară nu este clasificată cu fiind „la valoarea justă prin profit sau pierdere”, onorariile de emiterie primite sunt incluse, împreună cu costurile de tranzacție aferente, în valoarea contabilă inițială a datoriei financiare și recunoscute drept o ajustare a ratei dobânzii efective. Banca va face distincție între onorariile și costurile ce sunt parte integrantă a ratei dobânzii efective pentru datoria financiară, pe de o parte, și onorariile de emiterie și costurile de tranzacționare ce țin de dreptul de a furniza servicii, cum ar fi cele de gestionare a investițiilor – pe de altă parte.

- (b) *Onorarii câștigate pe măsura prestării serviciilor*

- (i) Onorarii pentru deservirea unui credit

Onorariile primite de o Bancă pentru deservirea unui credit sunt recunoscute ca venit pe măsura prestării serviciilor

- (ii) Onorarii de angajament pentru acordarea unui credit, atunci când angajamentul de creditare se află în afara ariei de aplicabilitate a IAS 39

Dacă este improbabil să se încheie un anumit contract de credit și angajamentul de creditare este în afara ariei de aplicabilitate a SIRF (IAS) 39, atunci comisionul de angajament se recunoaște ca venit pe parcursul perioadei de angajament. Angajamentele de creditare ce se află în aria de aplicabilitate a SIRF (IAS) 39 sunt înregistrate în contabilitate drept instrumente derivate și evaluate la valoarea justă.

- (iii) *Onorarii de gestionare a investițiilor*

Onorariile percepute pentru gestionarea investițiilor sunt recunoscute ca venit pe măsura prestării serviciilor.

Costurile incrementale direct atribuibile garantării unui contract de gestionare a investițiilor sunt recunoscute drept activ dacă pot fi identificate separat și evaluate credibil și dacă este probabil că ele vor fi recuperate. Un cost suplimentar este un cost care nu s-ar fi produs dacă Banca nu ar fi garantat contractul de gestionare a investițiilor. Activul reprezintă dreptul contractual al entității de a beneficia de pe urma oferirii serviciilor de gestionare a investițiilor și este amortizat pe măsură ce Banca recunoaște venitul aferent. Dacă Banca are un portofoliu de contracte de gestionare a investițiilor, ea poate să evalueze recuperabilitatea acestora pe baza portofoliului.

Unele contracte de servicii financiare implică atât emiterea unuia sau mai multor instrumente financiare, cât și furnizarea de servicii de gestionare a investițiilor. Furnizorul contractului face distincție între costurile de tranzacție ce țin de emiterea instrumentului financiar și costurile de asigurare a dreptului de a oferi servicii de gestionare a investițiilor.

(c) *Comisioane câștigate la îndeplinirea unei prestații semnificative*

Comisioanele sunt recunoscute ca venit la îndeplinirea unei prestații semnificative, ca în exemplele de mai jos:

(i) *Comision de alocare a acțiunilor unui client*

Comisionul se recunoaște ca venit, după alocarea acțiunilor.

(ii) *Onorarii de plasament pentru aranjarea unui împrumut între un debitor și un investitor*

Onorariul se recunoaște ca venit, după ce a fost aranjat împrumutul.

2.14.3 Venituri în formă de dividende

Veniturile în formă de dividende sunt recunoscute atunci când este stabilit dreptul Băncii de a le încasa (adică la aprobarea lor de către acționari).

2.14.4 Alte tipuri de venituri

Evidența veniturilor obținute din realizarea imobilizărilor corporale și necorporale se efectuează conform SIRF (IAS) 16, SIRF (IAS) 38, iar evidența veniturilor din utilizarea activelor de către terți- SIRF (IAS) 17.

2.15 Activele și datoriile contingente

O datorie contingentă este:

- a) o obligație posibilă care decurge din evenimente trecute și a cărei existență va fi confirmată numai de producerea sau nu a unuia sau mai multor evenimente viitoare incerte și care nu se află complet sub controlul Băncii;
- b) o obligație prezentă care decurge din evenimente trecute, dar care nu este recunoscută pentru că:
 - i. nu este probabil că pentru decontarea obligației va fi necesară o ieșire de resurse ce încorporează beneficii economice;
 - ii. valoarea obligației nu poate fi evaluată suficient de fiabil.

O datorie contingentă este recunoscută și reflectată în situațiile financiare doar în cazul în care probabilitatea de ieșire a beneficiilor economice în viitor este mare (peste 50%). Gradul de probabilitate este determinat de departamentul juridic, cu coordonarea cu conducerea băncii.

Activele contingente nu sunt recunoscute în situațiile financiare, iar la existența unui grad înalt de probabilitate a obținerii beneficiilor economice viitoare, sunt prezentate în nota explicativă la situația financiară.

3. DISPOZIȚII FINALE

Prezenta politică de contabilitate constituie baza de elaborare a situațiilor financiare, conform SIRF și intră în vigoare din 1 ianuarie 2013.

Politica de contabilitate este aplicată de Bancă la nivelul operațiunilor separate cu reflectarea acestora în conturile Planului de conturi modificat (conform SIRF).